

LISTOPAD 2011.

10

Marija

ISSN 1331-1476

VJERSKI LIST ZA MARIJINE ŠTOVATELJE

Bilo je to divno očitovanje vjere u Boga i pobožnosti njegovoj i našoj Majci, izraženo moljenjem krunice. Ta molitva, toliko draga kršćanskom puku, u Fatimi je pronašla središte iz kojega se nezaustavljivo širila čitavom Crkvom i svijetom. "Gospoda u bijelom", u ukazanju 13. svibnja, rekla je malenim pastirima: "Želim da svakog dana molite krunicu." Mogli bismo reći da su Fatima i krunica gotovo istoznačnice.

BENEDIKT XVI.

Osobita odgovornost obitelji

Naši mladi započeli su novu školsku i vjeronaučnu godinu. Iako ih u učenju nitko ne može zamijeniti, njihov odgoj i razvoj briga su čitave društvene zajednice. Premda s njima ne idemo u školske klupe, zabrinuti smo za njih, za ono što uče i za one koji oblikuju njihov nazor na svijet i život. O tome, naime, u mnogome ovisi njihova budućnost.

Svijet u kojemu živimo pun je oprečnosti i nesigurnosti na gospodarskom, duhovnom i uljudbenom području. Sve je to teško nadzirati, a još se teže u svemu tomu snaći te se lako izgubi životni smjer. Osim toga, naše društvo obilježeno je izrazitom individualnošću, sebljubljem i koristjubljem, pa općeljudske i kršćanske vrijednosti sve manje dolaze do izražaja i u međuljudskim odnosima i u odnosu prema Bogu. Kršćanske vrednote na kojima smo odgojeni i s kojima smo živjeli jednostavno se zatiču, a Boga se na sve moguće načine gura iz javnog života. Promiče se sloboda bez odgovornosti, a ljubav svodi na osjećaj i zadovoljenje tjelesnih nagona. U velikoj mjeri svemu tomu

dooprinosi i javna glasila, koja na uviđen način vješto rukuju javnim mnijenjem. Posljedice svega toga osjećaju se na cjelokupnoj društvenoj zajednici, osobito na obiteljima, u kojima se svakim danom nazire sve veći žalac razjedinjenosti. A upropastimo li obitelj, urušit ćemo temelj na kojem počiva hrvatsko društvo.

Svega toga moramo biti svjesni i svatko svoj dio odgovornosti treba preuzeti: i Crkva, i škola i društvo, a prije svega obitelj, jer u njoj sve započinje i uglavnom se sve dovršava. "Kršćanska je obitelj uvijek bila primarni put prenošenja vjere te i danas posjeduje velike mogućnosti za evanjelizaciju u mnogovrsnim okruženjima", rekao je papa Benedikt XVI. hrvatskim katoličkim obiteljima u prigodi njihova prvoga nacionalnog susreta u Zagrebu, 5. lipnja 2011. Stoga ih je pozvao nek budu brabre, a roditelje, uz to, neka se trajno obvežu "učiti svoju djecu moliti" i da "mole s njima", neka ih "približe sakramentima, osobito Euharistiji", nek ih "uvedu u život Crkve". "U intimi doma nemojte se bojati čitati Sveto pismo, obasjavajući tako obiteljski život svjetlom vjere i hvaleći Boga kao Oca. Budite poput male Dvorane posljednje večere, poput one Marijine i učenika, u kojoj se živi jedinstvo, zajedništvo, molitva!"

UREDNIK

Jubilej svetišta u Werlu

25. lipnja objavljeno je pismo Benedikta XVI. s nadnevkom 17. lipnja 2011., kojim Papa imenuje kardinala R. Marxa, nadb. Münchena i Freisinga, svojim posebnim izaslanikom na proslavi 350. obljetnice Gospina svetišta u Werlu, u padernornskoj biskupiji u Njemačkoj, 2. srpnja. U njegovoj pratnji bili su W. Hentze i T. Ahrens. Predaja pripovijeda kako je neki Barthold bacio u rijeku Ruhr Gospin kip, ali se pokajao i stao moliti pa je kip izišao iz rijeke. U Werl su u povodu jubileja bila organizirana brojna hodočašća. (NS)

Relikvija bl. Ivana Pavla II. u Lurdu

Komadić bijelog talara, koji je imao na sebi Ivan Pavao II. 13. svibnja 1981. kad je na nj izvršen atentat, dopremljen je 13. srpnja u Lurd, pa će se u tom Gospinu svetištu čuvati kao relikvija. Taj Papa lurdsko je svetište posjetio više puta, a g. 2004. Lurd je bio i odredište posljednjega od njegova 104 inozemna putovanja. (IKA)

Sedam tona krunica za mlade

Na Svjetskom danu mladih u Madridu sudionicima je podijeljeno 7 tona krunica. Izrađene su u jednoj tvornici u Ekvadoru, koja je za to uposlila 150 obitelji. (RV)

Obnovljen kip Uznesene

Na blagdan Preobraženja Gospodnjega kardinal V. Puljić predvodio je misno slavlje u beogradskoj stolnici i na kraju blagoslovio obnovljeni kip uznesenja bl. Dj. Marije na nebo. (IKA)

Kampanja krunice

Kampanja krunice "Firm in the Faith with Mary" (Čvrsti u vjeri s Marijom), koju je organizirala Međunarodna kruničarska obitelj u suradnji s Crkvom koja trpi i drugim katoličkim organiza-

cijama, traži od naroda neka moli krunicu za obraćenje, produbljanje vjere i zalaganje u nasljedovanja Krista onih koji će sudjelovati na Svjetskom danu mladih. (Z)

Jubilej posvete Gospi

Na blagdan Velike Gospe u burundijskom Gospinu svetištu u Mugeru otvorena je 15. kolovoza jubilejska godina 50. obljetnice posvete Burundija Gospi, Kraljici Mira, koja će završiti na blagdan Velike Gospe 2012. Budući da se u zemlji g. 1961. mijenjalo društveno uređenje, da bi izbjegli nasilje biskupi su pozvali vjernike u Gospino svetište na brdu Mugera 15. kolovoza na posvetu Gospi. Postalo je to tada prvo burundijsko Gospino svetište u koje hodočaste brojni vjernici. U slavlju su sudjelovali burundijski biskupi, apostolski nuncij, stotine svećenika i predstavnici vlasti kao i brojni hodočasnici iz svih osam biskupija. (Z)

Gospa Ilačka u Londonu

Dokumentarni film *Draga Gospa Ilačka* dobio je poziv na Međunarodni festival kršćanskog filma u Velikoj Britaniji gdje će se natjecati u konkurenciji s filmovima iz različitih zemalja. Festival će se održati od 7. do 20. studenog u Londonu, a nakon toga filmovi će se prikazivati po većim gradovima Velike Britanije. Na Festivalu hrvatskih vjerskih filmova na Trsatu g. 2010. film je proglašen najboljim i dobio nagradu za najbolju glazbu. (IKA)

Muzej medalja i novčanica

U Czestochowi je otvoren 11. kolovoza Muzej novčanica i medalja Ivana Pavla II. u kojemu se može vidjeti preko 5500 izložaka koji se odnose na lik poljskog pape. To je dar Kraljici Poljske i znak zahvalnosti Ivanu Pavlu II. koji je hodočastio Crnoj Gospi na Jasnoj Gori. (Z)

Jubilej otkrića Gospine slike

U Kartagu u Kostariki 2. kolovoza proslavljena je 375. obljetnica otkrića slike Gospe od Andela, nebeske zaštitnice te zemlje. Izaslanik Benedikt XVI. na slavlju bio je kardinal F. Robles Ortega. Gospin kipić kraj izvora 2. kolovoza 1636. godine našla je djevojčica G. Pereira. Ponijela ga je kući, a kad se probudila Gospina lika nije bilo. Vratila se ponovno na izvor i našla drugi, ali je u noći i taj nestao, što se ponavljalo dok nije rekla župniku. On je odmah shvatio da je riječ o nadnaravnom događaju i da lik predstavlja Gospu, koja želi da je se časti na tom mjestu. U početku su je čistili kao Tamnoputu Djevicu, zatim Gospu od Parda, Kraljicu Kartaga i na kraju kao Gospu od Andela jer je nađena 2. kolovoza, kad franjevci slave sv. Mariju od Andela. Tri godine kasnije na tom mjestu podignuta je prva crkva, a sve brojniji hodočasnici g. 1674. odlučili su podignuti crkvu, koja je nakon dva stoljeća u potresu srušena sa zemljom. Čekalo se sve do g. 1912. na gradnju sadašnjega nacionalnog prošteništa koje je papa Pio XI. g. 1935. proglasio manjom bazilikom. (RV)

Brojni mladi u Fatimi

Brojni mladi koji su sudjelovali na Svjetskom danu mladih od 16. do 21. kolovoza u Madridu u svome na programu imali i posjet Gospinu svetištu u Fatimi. Neke skupine posjetile su svetište prije, a neke poslije Dana mladih. U nekima je sudjelovalo i do 500 članova. Iz različitih su krajeva, a posebno su bili brojni mladi iz latinskoameričkih zemalja. (Z)

Relikvija Ivana Pavla II. u Meksiku

Od 25. kolovoza do Božića 2011. u Meksiku će boraviti moći bl. Ivana Pavla II. koje će obići cijelu državu. Od 25. do 28. kolovoza boravile su u svetištu Gospe Guadalupske i od 5. do 8. rujna u meksičkoj stolnici. Kardinal Rivera Crrera vidi u tome velik blagoslov, jer je blaženik pet puta pohodio Meksiko. (Z)

Novo marijansko svetište

Biskup Đuro Gašparović predvodio je 2. rujna misno slavlje u crkvi Uznesenja bl. Dj. Marije u Moroviću i proglasio je novim marijanskim i ekumenskim svetištem „Marije Pomoćnice kršćana i duša u čistilištu“ za đakovačko-osječku i srijemsku biskupiju. Na tu je zamisao potaknuo župnika pokrajnji, tirolski oltar s lijeve strane u crkvi koji prikazuje duše iz čistilišta koje se hvataju Marijinih skuta i mole za izbavljenje iz čistilišnih muka. Staro obnovljeno svetište okupljat će kršćanske vjernike posebno svakoga 2. u mjesecu. (IKA)

Vancouver: 50. obljetnica župe

11. rujna 2011. hrvatska župa Prečistog Srca Marijina u Vancouveru u Kanadi proslavila je 50. obljetnicu postojanja. Nakon svečane akademije na uoćnicu i misnog slavlja na sam dan, koje je predvodio nadb. J. M. Miller, upriličen je i prigodni banket. (WF)

Molitva srca

U naše doba guše nas mnoge aktivnosti i obveze, brige i problemi; često se teži da dan bude potpuno ispunjen tako da nema ni trenutka za zaustavljanje u razmišljanju i branjenju svoga duhovnog života. Marija nas uči koliko je nužno pronaći u našim danima, uza sve aktivnosti, trenutke da se saberemo u tišini i razmišljamo o onome što nas Gospodin hoće poučiti, o tome kako je prisutan i djeluje u svijetu i u našem životu: da budemo sposobni zastati trenutak i razmatrati. Sv. Augustin uspoređuje razmatranje o Božjim otajstvima s blagovanjem brane i upotrebljava glagol koji se ponavlja u čitavoj kršćanskoj tradiciji: "preživati". Božja otajstva, naime, moraju se neprestano razlijevati u nama samima da nam postanu bliska, da vode naš život, da nas brane kao što se događa s hranom koja nam je neophodna za opstanje. A sv. Bonaventura, pozivajući se na riječi Svetog pisma kaže da "ih treba uvijek preživakavati kako bi se gorljivim prijanjanjem duše mogle usaditi u srcu" (Coll. In Hex, izd. Quaracchi 1934., str. 218). Razmatrati, dakle, znači stvarati u sebi stanje sabranosti, unutarnje šutnje, da bismo razmišljali, asimilirali otajstva svoje vjere i ono što Bog u nama izvodi; i ne samo stvari koje idu i dolaze. To možemo činiti na različite načine, uzimajući, npr., neki kratak odlomak

iz Svetog pisma, posebno iz Evanđelja, Djela apostolskih ili poslanica apostola, ili pak koju stranicu kojega duhovnog autora, koji više približava i ponazočuje stvarnost Božju našem danas, makar se i posavjetovali o tomu s ispovjednikom ili duhovnim vođom, čitati i razmišljati o pročitanu, zadržavajući se na tomu, nastojeći ga shvatiti, razumjeti što meni kaže, što danas kaže, otvoriti svoj duh onomu što nam Gospodin želi reći i poučiti nas. I sveta krunica je molitva razmatranja: ponavljajući Zdravomarije pozvani smo iznova razmišljati i razmatrati o navještenu otajstvu. Ali možemo se zaustaviti i na kojem snažnu duhovnom iskustvu, na riječima koje su nas se dojmile tijekom sudjelovanja na nedjeljnoj euharistiji. Vidite, dakle, postoje mnogi načini razmatranja da tako uspostavimo vezu s Bogom i njemu se približimo, i, na taj način, budemo na putu prema raju.

Dragi prijatelji, ustrajnost u davanju vremena Bogu jedan je od temeljnih sastojaka za duhovni rast; sam će nam Gospodin udijeliti dar uživanja njegovih otajstava, njegovih riječi, njegove prisutnosti i djelovanja, osjetiti kako je lijepo kad Bog razgovara s nama; dat će nam dublje shvatiti što od nas hoće. U konačnici, upravo je to surha meditacije: povjeravati se uvijek više u ruke Božje, s povjerenjem i ljubavlju, sigurni da ćemo jedino vršeci njegovu volju na kraju biti uistinu sretni.

(Iz kateheze na općoj audijenciji u srijedu 17. kolovoza 2011.)

BENEDIKT XVI.

Hvalit ćemo te vječno

Kriste, svjetlo svijeta, obasjaj nas svojim svjetlom, kako bismo i mi mogli hoditi tvojim putovima, zagovorom i s pomoću tvoje Majke, svjetionika Crkve i zvijezde svemira. S njome ćemo ići postojani u vjeri, puni povjerenja u nadi i jaki u ljubavi i, kad pristignemo u tvoju blizinu, hvalit ćemo te vječno s Djevicom, tvojom i našom majkom. Amen.

(Iz sirijsko-maronitskog časoslova)

Oružarica Božje vojske

Život pojedinaca i cijelih naroda stalna je borba, bilo da se radi o oružanoj ili kojoj drugoj vrsti borbe koju najčešće nazivamo mukotrpnim probijanjem. Oružane borbe mogu prerasti u krvave i tragične sukobe pojedinaca, skupina ili naroda, motiviranih osobnim ili skupnim interesima, kojih su nemili plod svakodnevnog toliki ljudski životi što stradaju, dok one druge vrste borbi odnose živote na drugi način, ako oni koji su u njih uključeni nisu vješti borci. U drugom slučaju radi se o životnoj borbi za preživljavanje i mukotrpnj skrb za neophodne sadržaje za normalan život. U njima se čovjek troši u ljudskosti ili pak stagnira u duhovnom rastu, ako nije dovoljno sposoban suočiti se s takvim izazovima.

DUHOVNA BORBA

U oba slučaja, bez obzira koliko ljudi bili svjesni, u pozadini postoji duhovni scenarij koji uvjetuje spomenute borbe, to jest omogućuje borcu da bude pobjednik. Štoviše, u pozadini svake borbe postoje i 'duhovni' razlozi. Pa i onda kad rat nastaje iz megalomanskih imperijalnih potraživanja i želje za ovladavanjem svijetom i svjetskim kapitalom, i tada se pokazuje, barem u negativnu smislu, kako zbog duhovne neizgrađenosti svjetskih vođa i duhovne pustoši u tkivu naroda može doći do sukoba. Ako čovjek nije usmjeren stvarnim vrijednostima, spreman se sukobiti

kako bi se domogao onih lažnih i prolaznih. Iza svakog sukoba postoji neka 'duhovna' prisutnost koja potiče ljudsku motivaciju. Ako se radi o neutemeljenim razlozima, onda je riječ o 'duhovnom nedostatku' koji također pokreće ratove, a kojim se služi Zli kako bi nanio štetu čovjeku i čovječanstvu. Ako se radi o valjanim razlozima za sudjelovanje u ratu, onda se uvijek radi o osobi koja se svojom borbom opire ujedno i nakanama Zloga. Tako je očito da je ljudski život uvijek i duhovna borba u kojoj se ljudi ne bore samo protiv krvi i mesa, nego, kako bi rekao Pavao, protiv Vrhovništava i Vlasti, protiv upravljača ovog mračnog svijeta, protiv zlih duhova po nebesima (usp. Ef 6, 12).

Svaki kršćanin, stoga, svjestan duhovnog boja i svega što on sa sobom nosi, a sljedeći Apostolov nauk, nastoji sebi pri-skrbiti pravo, učinkovito oružje u borbi spomenutih razmjera. U bremenitoj povijesti Crkva je usavršavala duhovno oružje koje joj je bilo na raspolaganju, imajući u vidu potrebe boraca u boju. Točnije, Crkva je poput Marije prihvaćala oružje koje joj Gospodin stavlja u ruke, da bi zatim sama postala najbolje oružje. Kao jedno od nezaobilaznih 'oružja' nastala je molitva krunice, plod mističnog iskustva svetaca u Crkvi, kojim ona ukazuje na neophodnu životnu povezanost s Marijom svakog vjernika koji vojuje duhovni boj. Krunica je prikladna i za učena i neuka, i za mlada i stara, i za duhovno jaka i slaba. Tako je zamišljena da njome može s lakoćom baratati svaki vjernik, te uživati i snažnu zaštitu od navala Zloga, ali isto tako biti jednako uspješan u protunapadu nanoseći protivniku velike gubitke i očit poraz.

SNAGA KRUNICE

Krunica nije, stoga, duhovno oružje koje je odigralo povijesnu ulogu prije bitke kraj Lepanta, pa da bi moglo nakon toga završiti kao muzejski izložak nekadašnjih vremena u muzeju vojne opreme, neprikladan za okolnosti suvremenoga svijeta. Ona je oružje koje nikad ne zastarijeva i ne gubi svoju ubojitost, što se pokazalo i u našem obrambenom Domovinskom ratu, koji nije bio tek međudržavni sukob, nego i otpor silama Zla koje su gušile ljudska prava i dostojanstvo. I kao što su se nekad u 16. st. kršćani krunicom služili da zaustave i odbiju osmanlijsko prodiranje koje je prijetilo rušenjem kršćanske Europe, tako je i danas korisno kad Europa sama sebi sekularizacijom i dekristijanizacijom siječe korijenje. Stoga bi se kršćani trebali vratiti njoj kao moćnu oružju duhovne izgradnje, sposobnu zaštititi svoje duše i društvene vrijednosti kojim je Evanđelje prošlo i oplemenilo kulturu i društvo u kojem živimo. Listopadska pobožnost i molitva

Gospine krunice vraćaju kršćanima borbeni duh, to jest duh otpora silama zla. Svakom vjerniku, dok uzima u ruke to sofisticirano duhovno oružje, biva jasno kako život nije filmska idila, nego ozbiljna borba na život i smrt. Prebirući zrnca krunice kršćani postaju svjesni koje im moćno oružje Crkva stavlja u ruke nudeći im za razmatranje Marijin primjer duhovne borbe i da upijaju njezinu otajstvenu prisutnost kojom svjedoči kako je ona doživljavala otajstva života svoga Sina. Ona koja se cjelovito obranila od sila zla, postaje najdjelotvornija zaštita svojoj djeci koja vjerno idu njezinim putem. Tako Crkva po molitvi svete krunice, Marijinim zagovorom i zaštitom, čuva sve svoje članove i čini ih nepobjedivima u duhovnom boju na putu spasenja.

Zrnca krunice su kao duhovni projektili ili strelice o kojima pjeva Psalmist: *Oštre su strelice tvoje, narodi padaju pred tobom i kraljeve dušmane ostavlja hrabrost* (Ps 45, 6). Zrnca krunice su strijele koje pogadaju Božje neprijatelje, ali ne kako bi ih usmrtili, nego kako bi u njima usmrtile duhovnu smrt nastalu grijehom i kako bi ih oživjeli na besmrtni život. One pogadaju srce jer im je cilj obraćenje i promjena srca, a ne ubijanje. Smiruju se tek kad narodi padnu pred velikim Kraljem, ali ne kao podložnici straha, nego kao vjerni prijatelji koji se kunu na doživotnu vjernost. Stoga je Gospa Ružarica oružarica Božje vojske, jer oružjem svoga života oboružava Božju vojsku. I kao što je sama bila puna milosti i svake kreposti, po toj molitvi svakom kršćaninu - Božjem vojniku nudi obilje istog dara, da poput nje krene odvažno vojevati za Božju stvar, živeći i naviještajući radosnu vijest spasenja.

Ivan BODROŽI

Izgubljeni roditelji

A on im reče: "Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?" (Lk 2,49). Isus je pravi majstor prispodobe, a jedna od najljepših svakako je ona o izgubljenom sinu - mada bi joj, možda, najbolje pristajao naziv "Priča o rasipnom ocu i njegovim izgubljenim sinovima"! Kad mu je bilo 12 godina i Isus je jednom bio "izgubljeni sin", ali je svojim zabrinutim roditeljima odgovorio da su se zapravo oni izgubili. "A oni ne razumješe riječi koju im reče!" Dakle, čak ni oni! A mi danas naivno očekujemo da roditelji razumiju svoju djecu, pa i onu koja su doista izgubljena (ali ne u hramu!). Pa i oni roditelji koji su se silno izmučili tražeći svoju djecu (ali ne u hramu!), i oni koji su se već umorili, pa se i sami izgubili i napokon odustali od potrage za svojom djecom. Ta nam se "goruća" tema ponovno nekako nameće uz početak nove školske i vjeronaučne godine.

NEKI NAGLASC I

Iako sebe nije pristojno citirati, podsjetit ću na jedan od naglasaka iz prijašnjih svojih napisa:

"Odgoj djeteta počinje 20 godina prije njegova rođenja!" - rekao je Napoleon. Htio je naglasiti da odgoj počinje rođenjem djetetove majke, koje ulogu drži presudnom u odgajanju čovjeka. ("Marija", br. 10/2007., str. 298).

To često ističem u propovijedima, a pogotovo na roditeljskim sastancima. Toliko da se ponekad ispričavam zbog ponavljanja, ali rečeno je da je ono "mater studiorum - majka znanja", a na puno načina i u mnogim predmetima cijelog smo života - ponavljajući. Ponavljano jedemo, uzimamo lijekove, čistimo kuću, tuširamo se. U molitvi ponavljamo Očenaš, u misli Vjeronanje, u ispovijedi pokajanje... Još se više ispričavam onim roditeljima koji svakog dana muku muče tjeskobno zabrinuti za svoju djecu i njihovu budu-

čnost, a onda im netko još "soli pamet" ili otvorene rane. Ali jasno je da među "izgubljenim" roditeljima danas ima puno i onih koji su takvi bez svoje krivnje. Prema njima je ovaj izraz upravljen kao suosjećanje, a ne kao prigovor.

"Quem dii oderunt paedagogum fecerunt - Koga su bogovi mrzili, učinili su ga odgojiteljem!" To je iskustvo i zaključak klasične grčko-rimske mudrosti. Te muke i nevolje odgoja nisu, dakle, počele s nama, možda je samo ta "mržnja bogova" prema roditeljima i odgajateljima danas eskalirala! Ali, kaza naša narodna mudrost: *Na mucu se poznaju junaci!*

VRIJEME OVISI O NAMA

Donosimo nekoliko biblijskih poruka koje nam pokazuju da su muke odgoja "vršnjakinje" čovjekove. Počnimo upravo od tvrdnje:

"Ne pitaj zašto su negdašnja vremena bila bolja od ovih, jer to nije mudro pitanje" (Prop 7,10).

Kao da ste to pročitali u jučerašnjim novinama, a napisano je prije dvije i pol tisuće godina! Čak i ne primijetimo kako za svoga odrastanja učas "promijenimo stranu" te se od neodmjerenih kritičara starih pretvorimo u kuditelje mladih. Duhovito netko reče: "Dokle stari mlade shvate, već i mladi obrkate!" Ma koliko se čini da su mladi u ovo naše doba tetošeni, zaštićeni i povlašteni, usprkos tome (ili baš i zbog toga!) možda nikad nije bilo tako teško i zahtijevno biti dije-te ili mlad čovjek kao danas. A onima koji na sav glas viču da su nam djeca i mladi "nizašto", valjalo bi odgovoriti: kad bi to, ne daj Bože, i bilo istina, postavite sebi pitanje: Zar su naša djeca

stvorila sebe? Zar mladost naša nije "naših ruku djelo"? Pa i kad kao sarkazam izgovarate ono "Na mladima svijet ostaje!", znajte dobro: To je nepobitna istina. Svijet će se morati promijeniti ili će propasti. A jedino ga mladi mogu promijeniti i spasiti. I hoće, tako je odvajkada bivalo, tako će i biti - ili svijeta, barem ovog i ovakva, neće biti!

BOG KAO DOBRI OTAC

"Bog s vama postupa kao sa sinovima: a ima li koji sin kojega otac stegom ne odgaja?" (Heb 12,7). *"Stega je razumno čovjeku kao ures zlatni i kao narukvica njegovoj desnici"* (Sir 21,21).

Da "ima li koji sin kojega otac stegom ne odgaja"? O, apostole Isusov, da ti je bilo poviriti u ovo naše vrijeme! Da je više odgojne stege bilo bi manje "stegovnih postupaka".

Kad posadiš mladu voćku, kad ti izrastaju sadnice ili sjeme povrća, zabijaš kolac i privežeš ih. Zar zato što im, možda, želiš zlo ili hoćeš oduzeti slobodu? Ili zato što im želiš pomoći i zaštititi ih, da ih vjetrovi ne slome ili saviju? A kad voćka ojača, lako će se presjeći vez i kolac odstraniti. Zašto pomišljaš da je tvome nejakom djetetu slična zaštita manje potrebna? I da mu činiš uslugu kad mu ne postavljaš granice? Zar to oduvijek nije bila jedna od temeljnih obveza starijih prema mladima, roditelja prema djeci? Daju li se malenima bilježnice na crte da bi ih se ograničilo ili da im se pomogne naučiti lijepo i pravilno pisati?

OLAKO SHVAĆANJE

"Jao bezbrižnima na Sionu, što za slom Josipov ne mare!" (Am 6,1;7).

Kao što gangrenozno tkivo više ne boli

jer je mrtvo, kao što su među ljudima grešnicima najugroženiji oni "bezgrešni", tako su među roditeljima vjerojatno u najgorem stanju oni koji sve vide "bajno i ružičasto" i ne osjećaju nikakve muke, jer se svjesno ili podsvjesno sklanjaju u zavjetrinu onog stava: "Lako ćemo! Navek nekak bu! Nek voda nosi!", jer je užasno teško svaki dan iznova gurati uza strminu života taj teški Sizifov kamen odgoja. Ali, odmah treba naglasiti: odustati jer je teško - to je najgore moguće "rješenje". To je izdaja roditeljstva i kapitulacija pred teškoćama. Nije lijepo dignuti ruku na svoje dijete, ali je neusporedivo gore i posve neprihvatljivo dignuti ruke od vlastitog djeteta.

Razboli nam se voćka ili ogubavi povrće, tražimo rješenje, različite lijekove, pitamo agronoma, tražimo stručnu literaturu, dokle god nasad svoj ne izliječimo ili dok ne povene. Zar su nam djeca manje vrijedna od voća ili povrća? "Moj je Otac vinogradar. Svaku lozu na meni koja ne donosi roda on siječe, a svaku koja rod donosi čisti da više roda donese" (Iv 15, 1-2). Koga briga što šikara svakojako raste? I kome pada na pamet obrezivati draču, smrič, borje ili jasenje? Ali pomno se trudiš u pravo vrijeme obrezati lozu i maslinu, inače ti je uzaludno oranje i kopanje. Tretiraš li svoju djecu kao plemenit nasad ili kao - šikaru?

"Isprva se doduše čini da nijedno odgajanje nije radost, nego žalost, ali onima koji su njime uvježbani poslije donosi mironosni plod pravednosti. Zato uspravite ruke klonule i koljena klecava, poravnite staze za noge svoje da se bromo ne iščaši, nego, štoviše, da ozdravi" (Heb 12, 11-13).

Stanko JERČI

Kraljice svete krunice

Jedan od prvih trenutaka zajednice koju taj čas prožima nada da će se svaki član opravdati, spasiti, to je trenutak skupne molitve svete krunice pred svetu misu. To je pravi trenutak kraljice Marije. Još bi bilo važno povezati izričito molitvu Marije s Marijinom zaštitom uoči Isusova dolaska, jer mi neprekidno živo iščekujemo Isusov drugi dolazak. Koliki će tada susresti onu čiju smo krunicu nosili, a mnogi i prebirali.

Miljenko MAJETI

Iz tame u svjetlo

Gospa Brze pomoći u Slavonskom Brodu hodočastila skupina mladića iz zajednice Cenakolo iz Šarengrada sa svojim duhovnikom. Došli moliti Gospu da ih i dalje prati na njihovu putu ozdravljenja i novog života. Svojom pjesmom uz pratnju gitare animirali su glavno misno slavlje toga hodočasničkog dana. Nakon nekoliko godina ovisnosti i pakla droge odlučili su se za život. O tome je svjedočio tada 25-godišnji Tihomir:

- Upao sam u drogu. Činilo mi se da mi ona daje snagu i sigurnost za život. Grdno sam se prevario. Upadao sam sve dublje i tonuo. Bijaše to prava tama. Već gotovo bijah mrtav i upola lakši kada me je

majka u Cenakolo doslovno donijela, jer više ni na noge nisam mogao stati. Tu sam tri godine. Zajedno s mladim bratom prepoznao sam Svjetlost. Bog nam je bio velika nepoznanica, ali smo ga u zajednici pronašli. Isus je naš liječnik, a do Njega smo došli preko Marije, moleći krunicu. Nemaš riječi da zahvalim dragoj Majci Božjoj i Isusu, što su mene i brata oslobodili zla i izveli iz tame. Uz molitvu, rad nam je glavna terapija. Sami kuhamo, peremo, spremamo, obrađujemo zemlju, imamo i krave koje sami muzemo, izrađujemo različite nabornice predmete... Nek nam Gospa bude i dalje na pomoći!

Zatim se puku obratio i duhovnik:

- Nisam vjerovao da ću ikada biti duhovnik u zajednici drogeraša i ovisnika, ali evo me u svetištu Gospe Brze pomoći zajedno s njima. Došli smo moliti, zahvaljivati i svjedočiti da je s Isusom i Marijom sve moguće. Najprije im se u ruke daje krunica, a ima ih u zajednici svih vjera. Ima ih od 15 do 40 godina starosti. Neki me pitaju, postoji li ateistička zajednica gdje bi smjestili svog sina. Kažem im da ne znam za takvu, ali nek se ne brinu, jer Isus sve rado prima. Znamo da je g. 2004. Ivan Filipović, bivši drogeraš, postao svećenikom. E, ako neće tvoj sin u svećenike ili tvoja kći u časne sestre, ići će oni, ovisnici i drogeraši. Zato molimo Majku Pomoćnicu da im pokaže put za izlazak iz pakla droge, a i drugima da bude svjetlo i snaga da ne podlegnu toj opakoj napasti.

Nedjeljka ANDRIĆ-NOVINIC

Raban Mauro o Gospi

Iako se izravno nije bavio marijanskom znanošću Raban Mauro ostavio je divno svjedočanstvo o pobožnosti svojih suvremenika prema Majci Isusovoj Mariji. Rođen je oko g. 780. u plemićkoj obitelji u Mainzu. U ranoj mladosti doveli su ga benediktcincima u Fuldi, gdje je postao članom njihove družbe. Stekavši široku naobrazbu, djelovao je kao đakon, svećenik, opat i nadbiskup rodnoga grada. Okušao se kao tumač Sv. pisma, filozof, bogoslovac i pjesnik. Nadahnjivao se na Sv. pismu i spisima kršćanskih otaca. Značajno mu je djelo "Pohvale svetom križu" u stihovima, bogoslovski spis vrhunske umjetničke vrijednosti. Pripisuju mu autorstvo jednoga od najpoznatijih himana latinskog bogoslužja "Dodi, Duše presveti". Preminuo je g. 856., a pokrajinske crkve u Mainzu, Fuldi, Limbrgu i Wroclawu njegov spomen kao sveca, odnosno blaženika slave 4. veljače.

NAVIJESTILI JE PROROCI

R. Mauro okušao se u tumačenju gotovo svih biblijskih knjiga. Mnoga starozavjetna proroštva, u svjetlu kasnije predaje, tumačio je u odnosu na obećanog Mesiju i njegovu Majku. Tako će proroštvo iz Knjige Postanka "Neprijateljstvo zamećem između tebe i žene, između roda twojega i roda njezina" (Post 3,15) tumačiti u marijanskom smislu. Na temelju Vulgatina prijevoda, Mesijina majka satire glavu zmiji. Današnja pak bogo-

slovska znanost jednoglasno tvrdi da je ženin potomak, tj. Mesija onaj koji će satirati glavu paklenoj zmiji, tj. sotoni. Po Mauru, to se proroštvo može tumačiti i u odnosu na Mariju i na Crkve. Po svojim svetim i neporočnim članovima, Crkva satire glavu zmiji, sotoni. Konačnu pobjedu nad sotonom slavi iznad svega Djevičin Sin. Zbog toga se biblijska riječ, po Mauru, odnosi i na Mariju:

"Neki su shvatili izraz 'Neprijateljstvo zamećem između tebe i žene' da je izrečena u odnosu na Djevicu od koje se rodio Gospodin. Na taj način su ga tumačili, jer je u ono vrijeme nagoviješteno da će se od nje roditi Gospodin, koji će pobijediti neprijatelja i uništiti smrt koja je po sotoni došla na svijet."

U grmu koji je Mojsije vidio da gori i ne sagorijeva (Izl 3,2), Mauro prepoznaje sliku koja predstavlja Mariju iz koje se rodio Spasitelj. Iako je proizvela snagu božanskog bljeska, ostala je neoskvrnjena. I u štapu Aaronovu (Br 17, 23) koji je procvjetao a da nije zalijevan, Mauro prepoznaje Mariju i njezinu roditeljsku ulogu glede Krista Gospodina. U istom smislu čitao je i tumačio Izajijino proroštvo: "Iskljijat će mladica iz panja Jišajeva, izdanak će izbiti iz njezoga korijena" (Iz 11,1).

U svom tumačenju starozavjetnih tekstova Mauro se oslanja na časnu predaju kršćanskih pisaca. U tom smislu razglaba i Izajijino proroštvo "Evo, začet će djevica i roditi sina" (Iz 7,14):

"Ono što je u svoje vrijeme najjavio časni zbor proroka, koji bijahu nadahnuti Dubom Svetim, to se ostvarilo na Majci Božjoj Mariji. Ona je kao djevica začela, kao djevica je rodila Boga Gospodara neba i zemlje i po svom porodu zaslužila je ostati djevicom."

MARIJA SLIKA CRKVE

Na području marijanske znanosti i pobožnosti Mauroo je nastojao produbiti temu “Marija slika i pralik Crkve”. Pritom je stavljao poseban naglasak na Marijino bogomajčinstvo, na kojemu se temelji Djevičina uloga u povijesti spasenja. U svojim nagovorima Mauro potiče vjernike na ispravno štovanje Majke Spasiteljeve, ustrajno i pouzdano moleći njezin majčinski zagovor. Marija je slika Crkve po svojoj nepokolebljivoj vjeri. Zadaća je Crkve čuvati poklad vjere koju je primila od Apostola. Marija je ložnica u kojoj su se dogodile mistične zaruke između Krista i Crkve po tajni utjelovljenja. Mauro je zastupao da se u vjersko iskustvo uključe pамет, srce i osjetila, čitavo ljudsko biće. Budući da je Bog, po Marijinu sudjelovanju, postao čovjekom od krvi i mesa i da je ušao u osjetilni svijet, vjernik bi trebao tražiti i susretati Boga u svim dijelovima svoga bića. Na taj način Božja stvarnost prodire u ljudsko biće i njega preobražava.

ZNAČENJE MARIJINA IMENA

Kroz kršćansku povijest pismoznanci su Marijinu imenu pripisivali mnoga značenja. Mauro ih pokušava svesti u tri skupine. U prvoj su oni koji Marijinu imenu daju značenje “prosvjetiteljice”. Drugi opet ime Marija tumače u smislu “zvijezde mora”, a treći joj pripisuju značenje “gospodarica, gospoda, gospa”. Svoje mišljenje Mauro sažimlje na sljedeći način:

“Zvijezda obično vodi mornare u luku; tako je Marija nazvana prosvjetiteljica i gospoda (Gospa) u ovom svijetu u kojem je rođen Krist, koji sve koji idu za njim vodi u život. Ona nam je rodila pravo svjetlo, Gospodina.”

Treće je pak značenje “gospoda, gospa”, a poziva se na sirijsku predaju i jezik:

“Treba, nadalje, znati da se ime Marija u sirijskom jeziku prevodi s riječju gospoda. S punim pravom je tako nazvana ona koja je bila dostojna roditi Gospodina, gospodara neba i zemlje i svega stvorenoga.”

U Maurovo vrijeme ime i naziv za Mariju kao “zvijezdu mora” bilo je posvuda poznato. Upravo u ono vrijeme rasprostranio se himan “Zdravo, zvijezdo mora” i postao jednom od najpoznatijih i najljepših marijanskih molitava cijeloga kršćanstva te je uveden i u bogoslužje.

Bez izvanrednih prouka glede Marijina otajstva Mauro je izvrstan prenositelj pravovjerja i pobožnosti “karolinškog vremena”. Za nj je jedna te ista osoba “Sin Božji” i “Sin Marijin”. *“U stvari nije došao na zemlju nijedan drugi Jedinorođenac, niti je neka druga djevičica rodila Jedinorođenoga.”*

dar-ko

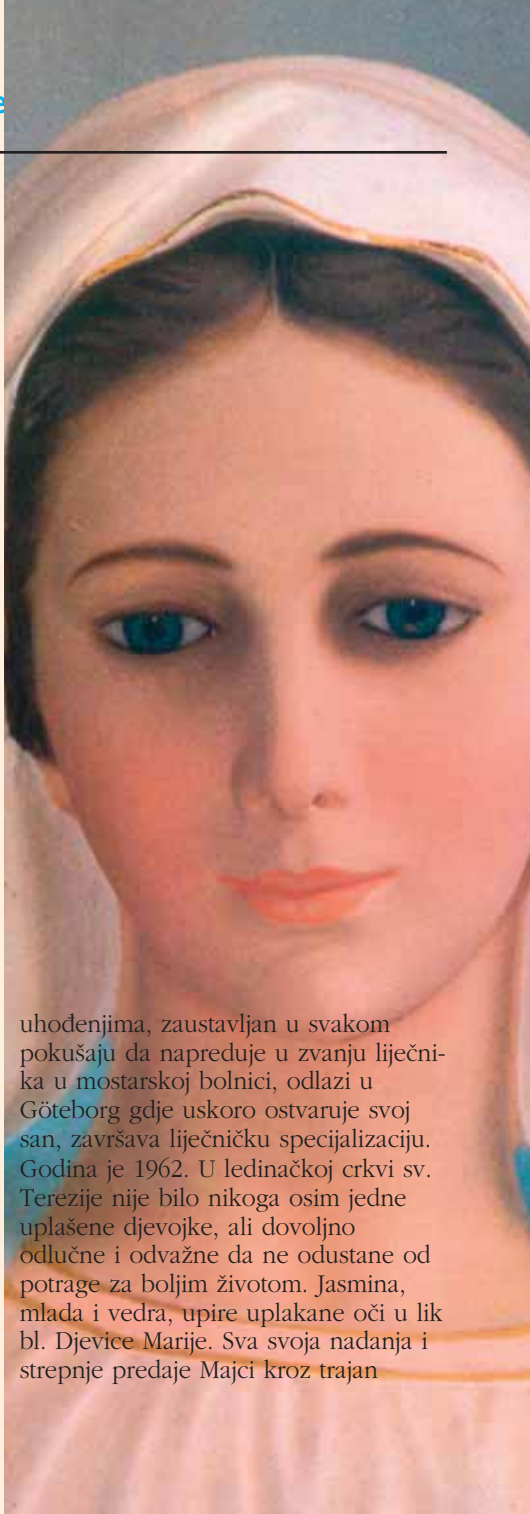

Jedna je Majka uvijek budna

Mnogi Hrvati nakon II. svjetskog rata iselili su se iz nesretne države, umjetno stvorene u određenim povijesno-političkim okolnostima, a čija se sudbina naslućivala već početkom druge polovice 20. stoljeća. Zajednica u kojoj jedan član ima sve, a drugi gotovo ništa, u kojoj su svirepa ubojstva nedužnih bila svakodnevica i u kojoj nisi mogao ni smio biti ono što zbilja jesi, bila je osuđena na propast. Teško je živjeti u takvoj zajednici, a bilo je samo pitanje trenutka kad će se rastočiti kao kula od leda.

PER ASPERA AD ASTRA

Već neko vrijeme nakon rata jedna mala hrvatska katolička obitelj iz Gruda u Hercegovini borila se s novim demonima. Kao da ljudski rod u tom nesretnu vremenu nije dovoljno propatio i kao da se nije dosta suza proliilo. Ovaj put demoni su nosili komunističko odijelo. Otac obitelji bio je vjerman sebi, Bogu i domovini. Vladajuće političke strukture nudile su mu sve za odanost. Nije popustio, njegova uvjerenja nisu bila na prodaju. Jasmina, njegova kći, imala je priliku obrazovati se, kretati se u viđenijem društvu, prihvaćati mnoštvo dobrih životnih prilika, mogla je „uspjeti u životu“. Njezin stariji brat studij medicine dovršava u Zagrebu pod drugim imenom. Opterećen udbaškim pritiscima i

uhodenjima, zaustavljan u svakom pokušaju da napreduje u zvanju liječnika u mostarskoj bolnici, odlazi u Göteborg gdje uskoro ostvaruje svoj san, završava liječničku specijalizaciju. Godina je 1962. U ledinačkoj crkvi sv. Terezije nije bilo nikoga osim jedne uplašene djevojke, ali dovoljno odlučne i odvažne da ne odustane od potrage za boljim životom. Jasmina, mlada i vedra, upire uplakane oči u lik bl. Djevice Marije. Sva svoja nadanja i strepnje predaje Majci kroz trajan

savez. Zazivala ju je u pomoć vjerujući da će je najbolje razumjeti jer je i Ona morala bježati u svijet pred svojim neprijateljima. Prije nego što se otisnula u neizvjesnost, Jasmina je, po starome dobrom običaju, pred oltarom ostavila izvezen ćilim i župniku dala nešto rakije i duhana. Ispovjedi se, još se jednom s crkvenih vrata okrenula prema slici Majke Božje, a potom zakoračila u svijet.

*U satima očaja
kad nam se učini
kako su nas svi napustili
zaboravili
a breme postane teško
i život neizdrživo boli
jedna je Majka uvijek budna
zbog nas budna i
Moli.*

(Antun Matošević, Pjesma o Mariji)

ODLUČAN ISKORAK

Snijeg se već topio na obližnjim obroncima kao i suze na licu mlade prestrašene djevojke. Tjerana nadom i vjerom u bolji život, zakoračila je da pobjegne od jednog svijeta u kojem su članovi obitelji kao što je njezina često morali spašavati goli život. Iz Splita je, zajedno s drugim bratom i njegovom suprugom, krenula autobusom u Rijeku. Nastavili su pješke prema Sloveniji, odakle su u okrilju noći kroz šikaru i blato stigli u Trst. Odvojili su je od brata i snahe. Čekala je i dočekala politički azil koji joj je omogućavao daljnje kretanje i planiranje života u jednoj od zapadnoeuropskih zemalja. Dok je iščekivala sudbonosnu odluku, dobila je priliku raditi kao spremačica i čistačica u jednom tršćanskom hotelu.

Brat i snaha nekim čudnim putovima preko Rima dospjeli su u Švedsku. Godinu nakon njih, i Jasmina stiže u švedski Malmö gdje prvi put susreće današnjeg supruga Franu u ulozi prevoditelja koji joj pomaže pronaći izgubljenу putnu torbu.

Kako Providnost pronalazi put do ljudi i veže ih za sva vremena, nikad se ne možemo dovoljno načuditi. Frano je nekoliko godina prije Jasmine krenuo iz zaleda Zadra u svijet, iz istog razloga i s istim namjerama. On je bio odabranik Jasminina srca, njihovi su se putovi sreli u jednom dijelu uzburkana života. Prije odlaska u nepoznato, Jasmina je bosonoga iz rodne Višnjice hodočastila sv. Anti u Humac. Molila ga je za zdravlje, sreću i ljubav. Molitva sv. Anti, kojemu je hodočastila s nakanom, urodila je najljepšim plodovima. Blago je pogledao na njezinu žrtvu i čvrstu vjeru. Sa svojim suprugom u braku je 47 sretnih godina. Njihov je život od početka isprepleten vjerom i požrtvovnošću, a drugi susret uslijedio je u crkvi u Malmöu.

*Blagoslovljeno sjeme, trud i koljeno,
svaki dan i večer / jer nismo pijesak u
vremenu, i pepeo na vjetru / nego smo
jedno s tobom, majko, / kao kuće, kao
lanac, kao pleter.* (Neven Jurica, S imenom Marija)

Jasmina i Frano vjenčali su se u istoj crkvi u kojoj su se drugi put susreli. Danas imaju troje odrasle djece i šestero unučadi. Jasmina do danas svoj život s čvrstom vjerom preporučuje Majci Božjoj koju smatra zaslužnom za svaki djelić vlastitoga života. Imamo li i mi toliko vjere u sebi?

Darijo MARKOVIĆ

Pobjednička Gospa

Nakon presudne pomorske bitke kraj Lepanta, 7. listopada 1571., između osmanlijske i kršćanske vojske, kad su vjernici molitvom krunice zazvali pomoć bl. Djevice Marije, sv. papa Pio V. (1566.-1572.) proglasio je novi marijanski atribut: Gospa Pobjednica (ili Gospa od Pobjede), a njegov nasljednik papa Grgur XIII. (1572.-1585.) preimenovala ga je u blagdan: *Gospa Ružarica* (ili: Gospa od Krunice), koji se slavi 7. listopada.

UKLJUČUJU SE SLIKARI

U širenje marijanske pobožnosti uključili su se i kršćanski madoneri, među koje se može ubrojiti i talijanski slikar *Jakopo Vignali* (1592.-1664.). Osebnim stilom oslikavao je prizore iz Gospina života u koje je, prema tadašnjoj umjetničkoj praksi, unosio kršćanske svece, dobročinitelje i vjernike.

Već kao dječak u rodnom toskanskom mjestu Pratovecchino, u pokrajini Arezzo, isticao se umjetničkim darom. Zato ga je u svoju radionicu u Firenci, na preporuku strica svećenika Arcangio-la, primio slikar Matteo Rosselli (1578.-1650.). Od njega je naučio kako ujediniti osobni crtež s paletom boja, stvarajući naturalističke prizore u kojima će dominirati ljudske figure. Otkad mu je drugi dom postao grad na rijeci Arno, Vignali se, kao kontrareformatorski katolički umjetnik, uključio u tridentsku obnovu.

Među likovnim djelima u kojima se ujedini katolički nauk i umjetnički talent, možemo ubrojiti oltarnu palu *Pobjedničke Gospe* ili *Gospe Ružarice* (Santa Maria del Rosario). Sljedeći katoličku ikonografiju, na toj slici prikazao je kako Gospa s Isusom u naručju, u pratnji anđela i svetaca, donosi Spasitelja među vjernike.

Okružena tajanstvenim svjetlom i svetačkom aureolom, u sredini Gospa dolazi na modru oblaku i u desnom naručju pridržava Isusa. Ovjenčani zlatnom aureolom, Majka i Dijete u okruženju su četiriju svetca i dvoje vjernika. S oblaka, ovijena vijencem, padaju crvene i bijele ruže do dva bijela ljljana.

Gospa je tradicionalno obučena u crvenu haljinu ispod koje se, oko vrata i na kraju rukava, nazire bijela podhaljina. Preko ramena prekrivena je modrim plaštem, a kosu je obavila zlatnim velom, dok je Isus prikazan kao dječčić, bos i s bijelim velom oko bokova.

GOSPINO DRUŠTVO

U baroknom stilu, Majku i Djetete prate nebeski anđelčiči, koji izviruju iz otvorenoga oblaka, dok su tri izišla izvan svjetlosnoga kruga. Nebeski gosti ukazuju se sv. Dominiku i sv. Katarini Sijenskoj. Sv. Dominik (oko 1171.-1221.), osnivač Reda propovjednika, prikazan je u bijelomu redovničkom odijelu s crnim ogrtačem, u klečećem stavu, raširenih ruku, s licem u profilu i pogledom prema Isusu, a iznad glave ističe mu se zlatna aureola i na glavi zrakasta crvena zvjezdica.

Sv. Katarina Sijenska (1347.-1380.), dominikanka, crkvena naučiteljica i suzaštitnica Europe, prikazna je u klečećem stavu, s licem u profilu i pogledom prema Gospi, obučena u bijelu haljinu, s bijelim velom i trnovom krunom na glavi i aureolom iznad glave, koja je, tijekom vremena, izbljedadla.

Na slikovnom prizoru vidljiv je razlog dolaska nebeskih gostiju: Gospa daruje krunicu sv. Katarini Sijenskoj, a Isus sv. Dominiku. Tako je krunica postala čudotvorna veza između Gospe i Isusa, s jedne strane, i svetaca i vjernika, s druge strane. Zapravo, Majka i Dijete, sa sv. Dominikom i sv. Katarinom, tvore središnji dio oltarne pale, koja se, po zakonima kružne kompozicije, spaja u jedinstvenu cjelinu, dok su s Gospine desne strane, umetnuta još dvojica svetaca i dvoje vjernika. Iza sv. Dominika, s aureolama iznad glava, nalazi se sv. Franjo Asiški (1181./82.-1226.), sklopljenih ruku i u redovničkom odijelu, i do njega sv. Stjepan Prvomučenic, u đakonskoj odjeći. Uz njih je prikazana Marija Magdalena (1589.-1631.), austrij-

ska princeza i žena toskanskog vojvode Cosima II. de' Medici (1590.-1621.), i njihov jedanaestogodišnji sin i budući toskanski vojvoda Federico II. de' Medici (1610.-1670.). Vojvotkinja Marija Magdalena prikazana je u svečanim haljinama, s krunom na glavi i krunicom oko vrata koja, kao vjernica i majka, Gospi prikazuje svoga sina Federika, sklopljenih ruku i s krunom na glavi.

Tako su sv. Franjo, ljubitelj maloga Isusa, prijatelj i suvremenik sv. Dominika, i sv. Stjepan, ovjenčan vijencem mučeništva, predstavnici kršćanskih svetaca, dok su Marija Magdalena i njezin sin Federiko zastupnici kršćanskih obitelji.

OBITELJSKI ZAVJETNI DAR

Kao zavjetni dar, sliku je naručila obitelj Bambagini za dominikansku crkvu Gospe od Milosti (Santa Maria della Misericordia ili, kako se lokalno naziva, Santa Maria del Prato, jer se nalazi u blizini istoimenih gradskih vrata) u toskanskom mjestu San Casciano in Val di Pesa u blizini Firence.

Crkva Gospe od Milosti jednobrodna je građevina, podignuta u toskanskomu gotičkom stilu, s pet oltara. Na prvomu pobočnom oltaru, s lijeve strane glavnog oltara i križa, nalazi se oltarna pala u toskanskom baroknom stilu koju je izradio Jakopo Vignali kao Gospu Ružaricu (Santa Maria del Rosario).

Budući da je toskanska vojvotkinja Marija Magdalena prikazana u svečanoj a ne udovičkoj haljini, pretpostavlja se da je slika izrađena prije g. 1621., kad joj je umro muž Cosimo II. de' Medici.

Ante Branko PERIŠA

Sukob - temelj dijaloga ili uzrok razdora?

Bog nas ljubi bezuvjetnom ljubavlju. Savršena ljubav sama je po sebi bezuvjetna, a na nama smrtnicima je da za života pokušamo ostvariti taj ideal. U bračnom i obiteljskom životu svakodnevnici trenuci obiluju prigodama za vježbanje u takvoj ljubavi.

VJERNOST U DOBRU

Na dan vjenčanja izrečeno obećanje kao jeka ostaje u ušima muža i žene te se odbija od njihovih ušiju do srca: "Obećavam ti vjernost u dobru i zlu, u zdravlju i bolesti i da ću te ljubiti i poštivati u sve dane života svoga." Ljubiti, tako je jasno, ta što može zaljubljena osoba obećati nego da će ljubiti u sve dane svoga života?! Sve je drugo u tom času nepoželjno i neshvatljivo. Konačno, kakva bi to bila ljubav kad ne bi mogla obećati doživotnu vjernost?!

Poštivati! Pa to se podrazumijeva, ali se uvijek ne razumije. Poštivati se može i onoga kojega baš puno i ne voliš: prihvatiti ga onakvim kakav on jest; uvažiti drugoga i kad nije baš sve kako ja hoću; ustuknuti pred nametanjem svoje volje, bližnjemu, po svaku cijenu biti svoj. Poštivanje druge osobe zahtijeva preispitivanje sebe, otvorenost i spremnost na dijalog, umijeće vladanja sobom i miroljubivo izlaženje iz konfliktnih, spornih situacija. Nije li

obećanje poštivanja olakotna okolnost za trenutke kad splasne zaljubljenost i ostane trijezna glava nad srcem koje se hladi od žarkih emocija?! Ljubav je cjelovita. Ona uključuje odluku, a ne samo emocije, osjećaje. Poželim zaručnicima ljubavi za čitav život, a tako i zaljubljenosti kao i da ne žale na kraju života što nisu imali više djece.

VJERNOST U ZLU

Kako ostvariti vjernost, pogotovo: "... i u zlu." Znači li to da ću tolerirati sve tvoje zločestoste i ucjenjivati te obećanjem na vjernost za sve svoje hireve, neodgovornosti i nestašluke?! Obećanje na vjernost u dobru i u zlu uključuje neminovnost i neizbježnost životnih okolnosti koje ne ovise samo o supružnicima. Osnivanjem bračne zajednice rodbinske se veze udvostručuju, a s time i dodatne prilike i neprilike. Uzroci zla mogu biti u nama i izvan nas. Obećanje na vjernost je ono trajno dobro u nama koje se ostvaruje kao *životni credo*, a hrani se i napaja na trajnim izvorima ljubavi i milosrđa koje izvire iz srca Božanskog Spasitelja. Obećanje na vjernost izrečeno je u troje: *ja, ti i Bog*.

Zašto prvo ja? Potrebna je moja svijest i privola! Zašto ti? Brak je odnosna veza koja traži obostranu povezanost bez privile, i dragi Bog da sve to blagoslovi i bude trajno prisutan u našem savezu. Zlo koje dolazi iznutra, iz mene, proizlazi iz moga osobnog narušena odnosa prema Bogu. Što možeš ti u toj i takvoj situaciji? Pomoći da ukažeš na to, moliš se za me i, ako je moguće, pritom sačuvaš svoj *mir*. On je najbolji dokaz da si u pravu ti, a ne ja. Vrijeme nije prijatelj koji uvijek liječi rane. Ponekad

su potrebne hitne intervencije, žurni zahvati, neodgodivi. Vrijeme može zapati određene neriješene situacije, pohraniti ih dublje i tako im dati mogućnost da snažnije prorade u naj-nezgodnijem trenutku. Česte su prigode da neki nesporazum izvuče na površinu čitav niz neriješenih pitanja.

VJERNOST U ZDRAVLJU

”Vjernost u zdravlju...” Mom ili tvom? Dok sam ja zdrava, negujem te ako si ti bolestan i obrnuto. A što kad smo oboje bolesni? Tko će ustati iz postelje i posluživati? Hoćemo li priznati nemogućnost i očekivati pomoć izvana? Nije li i bolest u obitelji izvor manipuliranja voljenom osobom, pogotovo ako se bolesnika toliko dobro služi da mu se na sve moguće načine ugađa, a on nesavjestan i nesvjestan iz svoga zrenika to ne vidi, nego smatra da se oko njega sve treba vrtjeti?! Kad zalegne druga osoba, bistri se situacija. Bolesnik se pomalo osamostaljuje, članovi obitelji preuzimaju dio brige u svoje ruke i na vidjelo dolazi koliko je tereta nosila samo jedna osoba koja više ne funkcionira. Preostali članovi obitelji, ako ih ima, uzimaju stvar u svoje ruke. Treće lice koje dolazi sa strane traži poslušnost. U izmijenjenoj situaciji gubi se bračni dijalog. Dvoje roditelja postaju poput male djece o kojoj sada skrbi netko

treći. Bolest je prigoda za življenje, ostvarivanje i dokazivanje ljubavi, ali i vrlo opasan teren manipulacije, pogotovo kad se radi o bolesniku koji narušava obiteljski sklad i unosi nered, nemir i upitnost o izolaciji zbog zaštite ostalih članova obitelji. U zdravlju i bolesti u dobru i zlu.

MIJENJATI NAVIKE

Što su svakodnevne sitne svade u odnosu na bolest i umiranje? Kako se odnosim u svakodnevnim situacijama kad ugoditi sebi znači ne pregristi jezik, a ugoditi drugome znači zatvoriti oči i uši? Tko kaže da je ljubav ugadanje? Ljubav je istina koja dopire do srca. Put do srca može biti otvoren, spontan, naivan i kao takav velikodušno prihvaćen. Istina o sebi viđena iz kuta druge osobe ne izgleda uvijek pouzdano, isto tako i prihvatljivo. Iz ljubavi je primiš, da ne povrijediš drugu osobu i ako se ništa nije dogodilo, sve ostaje po starom. Teško je mijenjati navike, a još je teže svojim lošim navikama razarati ljubav. Stoga treba na koljena! Jedino se tako mijenjaju navike stajanja i htijenja da si najveći.

Mudro valja procijeniti kada, kako i što reći, vidjeti i čuti. Isfiltrirati sve što primiš uz upotrebu dozimetra za intenzitet glasnoće govora, kamere za snimanje grimasa i ventilatora za hlađenje. Ja sam uvijek u pravu. To je najbolji put da naučim sebe da upravo to nisam. Ako i jesam, onda se za to trebam izboriti. Mnogi su pravednici upravo šutke umirali za svoju pravednost, jer im nijedna riječ nije bila snažnija od šutnje. Riječi prođu kroz uši, a šutnju prepoznaje srce koje voli.

Danijela DE MICHELI VITTURI

Pod tvoju se obranu utječemo najstarija je molitva upravljena Gospi. Ispisana je grčkim jezikom na papirusu, a pronađena početkom 20. st. u Egiptu. Izgled papirusa pokazuje da je molitva već odavno bila u uporabi, što potvrđuju i tip pisma kao i crnila. Papirus je dosta oštećen. Tekst je upotpunio Feullen Mercenier, služeći se pritom bogoslužnim obrascima te molitve, koja je još uvijek u uporabi među kršćanima koptskoga i bizantskog obreda.

M. C. H. Roberts proučio je stari papirus i g. 1938. objavio kako se radi o najstarijoj zapisanoj sačuvanoj marijanskoj molitvi Crkve. Na temelju bogoslovnih podataka u njoj sadržanih, njezin nastanak stavlja u početak 4. stoljeća. Međutim, na temelju paleografskih podataka, Lobel drži da nije iz razdoblja kasnijeg od 3. stoljeća.

VAPAJ SVETOJ BOGORODICI

Na temelju sadržaja, dade se zaključiti kako molitva *Pod tvoju se obranu utječemo* nije nastala spontano i iznenadno, nego je zreo plod vjere i pobožnosti kršćanske zajednice. To je skupna molitva Bogorodici, izravno upravljena iz dubine srđaca vjernika koji proživljavaju teška iskušenja i opasnosti, što potiče na zaključak da je već ranije korištena u bogoslužju. Vjernička zajednica koja moli, osjeća se sigurnom i računa na Marijinu majčinsku dobrotu, pa izražava uvjerenje da ih Gospa neće odbiti u njihovoj potrebi.

Molitva *Pod tvoju se obranu utječemo* sadrži prve naznake marijanske

znanosti, koji nadahnjuju pobožnost kršćanske zajednice u njezinoj zagovorničkoj molitvi. Vjernici promatraju Mariju u Kani Galilejskoj gdje djelotvorno sudjeluje i potiče Isusa da se zauzme za zaručnike... Svoje molitelje upozorava neka čine sve što im Isus rekne. U takvu ozračju toliki prepoznaju u Isusu Mesiju, a u njegovu djelovanju istinskog Učitelja. U Mariji vide majku koja ih prati na putu i za njih se brine svojom materinskom ljubavlju.

BOGORODICA DJEVICA

U riječi *Bogorodica* krije se glavni razlog Marijine izvanredne uloge, temelj i opravdanost vjerničkog utjecanja Gospinu zaboru. Tim izričajem priznaje se da je povlaštena kći Boga Oca, koja, milosnim zahvatom Duha Svetoga, sudjeluje u otajstvu utjelovljenja Sina Božjega. Rođen od Oca prije svih vremena u punini vremena pojavljuje se u ljudskom obličju. Po začecu i rođenju od Marije Djevice postaje pravim čovjekom. Od prvog trenutka svoga zemaljskog života u živu je i osobnu jedinstvu s božanskom Riječju, pa je i kao čovjek vječni i pravi Bog. Marija sudjeluje u stvaranju tijela Sina Božjega, a ne njegove duše, još manje njegova božanstva. Ukoliko rađa utjelovljenu Riječ Božju koja proizlazi od Boga, Isusa Krista, pravoga čovjeka, ona je majka onoga koji je u isto vrijeme pravi Bog i pravi Čovjek. Utvrđujući to, sabor u Efezu g. 431. koji definira jedinstvo božanske i ljudske naravi u Kristovoj božanskoj osobi, istina vjere koja nam dozvoljava da Isusovu Majku nazivamo i zativamo *Bogorodicom*. Bogomaterinstvo je prva povlastica kojom je Bog obdario Mariju. Naslovom *Djevice* ispovijeda se vjera u Marijino djevičansko materinstvo, koje pokazuje da Bog na

divan način može staviti čovjekovo tijelo u službu spasenja. Marijino djevičanstvo ima prvenstveno kristološko značenje, jer Isusovo djevičansko začće ukazuje na Božje oćinstvo.

BOGOSLOVNI SADRŽAJ

Molitva *Pod tvoju se obranu utječemo* oćituje i vjeru u Marijinu svetost. Ona je svojom vjernošću i poniznošću privukla pozornost Božju i njemu se prepustila. Zapaža se i vjera u Marijin moćan zagovor, a već je uključno izražena i vjera u Marijinu posredničku ulogu, koja u svemu ovisi i svu snagu crpe od Krista, jedinoga posrednika između Boga i ljudi. Utjecanje Marijinu zagovoru potvrđuje i vjeru kako Marija grešniku pomaže pronaći put Kristova spasenja. Vidi se i pouzdanje molitelja da će ih uslišiti ona koja ima važnu ulogu u povijesti spasenja. Bogorodica Djevica uživa posebnu zagovorničku moć.

Pod tvoju se obranu utječemo posjeduje i iznimno *dogmatsko* značenje. Potvrđuje da je već u 3. st. postojao određen oblik štovanja bl. Djevice prošnjom i rabio se klasićni izraz "Bogorodica", koji je konaćno usvojio Efeški sabor.

Izgovarala se u gotovo svim bogoslužnim obredima, pa ima i *liturgijsku* vrijednost. Iako molitvu upravlja izravno Majci Isusovoj, pućka pobožnost ne silazi s linije pravovjerna štovanja. To je klasićan primjer koji istiće kako i pućka pobožnost teži da se uskladi sa zahtjevima bogoslužnog štovanja.

P. LUBINA

Razgovor s vjerovjesnicom

U listopadu se s ljubavlju sjećamo brojnih vjerovjesnika diljem Afrike koji svjedoče Radosnu vijest, a među njima i s. *Blaženke Barun*, školske sestre franjevske splitske Provincije. Ona je 37 godina u Kongu, a nedavno je bila u Splitu gdje smo je susreli i s njom razgovarali.

- *Kako ste dospjeli u misije?*

- Božjom milošću.

- *Misijski dan u mjesecu Marijine pobožnosti, zašto?*

- Marija je Majka Crkve, prva učenica, a Crkvi je najsvetije poslanje: *da sve narode svijeta učini Kristovim učenicima*. U listopadu se mnogo moli, molitva je najhitnija potreba i pomoć misijama i misionarima. Tko moli taj voli; izlazi iz sebe i misli na bližnjega, traži najpotrebnijega. Otud i tvarna pomoć misijama. Zahvaljujemo brojnim kumovima na školovanju djece i dobročiniteljima - prijateljima misija.

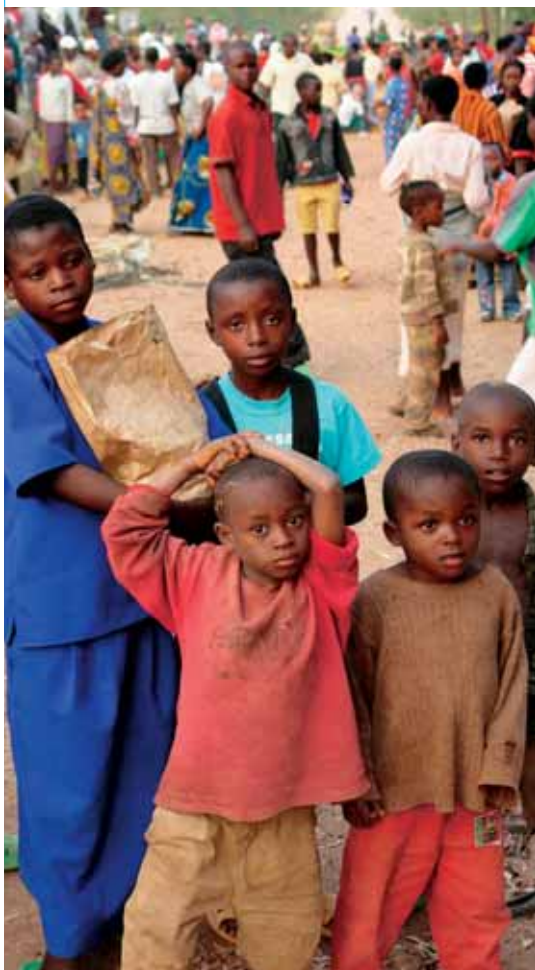
- *Od dolaska na afričko tlo, je li se što promijenilo?*

- Dobro se sjećam dolaska u Afriku, u svibnju 1975. Tada *Zaire*, sada *DR Kongo*. Promjene su goleme i nemoguće ih je opisati. Dar je Milosti da se izdržalo i ostalo.

- *Važnost vjerovjesništva u Kongu?*

- Pred stotinu godina Kongo je svijetu nepoznat: Živio je svoj život koji se zove *animizam* - *mnogoboštva*. Ima

450 plemena i jezika. Svako pleme ima poglavicu, jednog od tih božanstava. Kako ljudi tako i bogovi imaju svoga poglavicu: ono što o Njemu misle i kako ga nazivaju, to je naš Bog. Ali, kao velik, ne vodi brigu o ljudima - to bi ga ponizilo - daleki stranac: Prekrila ga je zavjesa tame, idoli su na njegovu mjestu; iskrivljeni uzori veličine od koje boluje čovječanstvo. Koja je naša uloga? Biti Ivan Krstitelj, i što smo mu sličniji to je plodnija naša evangelizacija... Govorim o važnosti vjerovjesništva.

Gdje god su misionari došli, divni ljudi, zdrava djeca, privreda, prepoznali su i prihvatili evanđeoske vrednote. Danas je Kongo 60% katolička zemlja, uzor drugima.

- *Jeste li u opasnosti? Što radite?*

- Nas je osam misionarki splitske Provincije, imamo i Kongoanki. Zahvaljujući Providnosti i onima koji za nas mole i pomažu nam, živimo i djelujemo u četiri zajednice. Djelatnost nam je mnogostruka. Trajna nazočnost u ratnim stradanjima od g. 1996. do danas najveći je i najvažniji apostolat. Stalno smo u opasnostima, često napadane i progonjene - Crkva je na udaru jer je jedina glas naroda. Posebno je teško u istočnomu, *našem* dijelu Konga. Naša nadbiskupija Bukavu ima 3 nadbiskupa mučenika.

- *Marija među Afrikancima?*

- Ne mogu naglasiti koliko vole, mole i štiju Majku Božju. Krunica im je najdraži ukras. Kongo je posvećen Gospi od Konga. U *Marijinoj legiji* su na tisuće i tisuće.

- *Trgovina ljudima, stanje u držav?*

- Do dandanas bolna točka krvavoga rata su silovanja i djeca vojnici. A prvotni plan je skidanje glave: vođama religije, plemena i elite naroda. Cilj okupacija i eksploatacija. Padom grada Bukavu, 29. listopada 1996. ubijen je nadb. Munnzehirwa.

- *Djevojke i redovništvo?*

- Kongo ima budućnost: voli život. Obitelj je svetinja, ima zvanja. Vole Crkvu, sakramente. Moli se i slavi misa. Daje snagu i jamstvo za ustrajnost. Posvetiti se Bogu ostvarenje je za obitelj, najveća je dužnica, izbavljanje siromaštva.

- *Čemu posvetiti pozornost?*

- Širiti istinu o Kongu i neka svjetski moćnici prestanu štovati ropstvo u srcu Afrike. Od rudnoga-prirodnog bogatstva koje im je Bog dao, narod ima samo stradanje i tone sve dublje u siromaštvo i bijedu.

- *Sestre završavaju fakultete.*

Dušobrižništvo u sjeni znanosti? Je li se negdje putem zaboravilo sestrinstvo i Marija?

- Na žalost, duh sekularizacije prodire i u Afriku.

- *Vjernost poziv?*

- Vjernost i ustrajnost kreposti su za koje treba sklopiti ruke i puzati na koljenima. I biti čvrsto vezan na Osobu Isusa Krista.

- *Afrika bogat kontinent, a toliko rata, siromaštva. Je li korupcija uzrok bijede?*

- U Kongu je izbio rat kad je evangeli-zirani narod postao svjestan i sposoban svoju sudbinu uzeti u ruke: Umjesto suradnje ljudima se skida glava, 6 milijuna žrtava rata. U Kongu je korupcija u svim granama vlasti; ali ona nije nastala od bijede, nego je posljedica gore rečenog. Dočepati se barem nečega dok svjetski moćnici ugrabiše sve, a siju sekte koje truju.

- *Kako pomoći ljudima u Africi?*

- Cijela je Crkva misijska. Crkva smo mi, svi bez razlike, dakle, svi smo misionari: svatko u svome zvanju i u svojoj sredini, ako objedinimo upute Duha Svetoga, uzor Isusa i Marije, koji su nam otkrili i životom pokazali prave veličine. Svima stavljam na srce molitvu za mir u Kongu.

Dragica ZELJKO SELAK

Što bi ti?

- Što bi ti? - upita buljeći u me.

- Što bih ja!?

Odmah me prostrijelila misao - nije, valjda! Kako! Kada! S kime! Tek joj je 16 godina. Prevrćem misao, mijenjam boju, pada mi mrak na oči. Pravi mrkli mrak koji prethodi nesvjestici. Rado bih ja tamo, ali kad se probudim, hoće li me dočekati njezin pogled i pitanje: "Što bi ti da ti kažem da sam trudna?!" I kad sam se gotovo onesvijestila, ciknu:

- Ne plaši se, nisam!

Kako sam izgledala i na što sam sličila, mogu zamisliti, jer je na to prasnula i u smijeh:

- Ti si povjerovala!? Zaista povjerovala!?

Nisam, jesam, što ja znam... Nije moguće. Mislila sam da smo bliske, da mi kazuje što se i s kim druži. Mislila sam da ima samo simpatiju. Mislila sam, ali je moguće i da mi je lagala, da je tajila s kim se druži i što radi. Mislila sam... Trudila sam se da je razumijem, da budemo bliske, da... Možda je sve išlo u obrnutom smjeru.

Mislila sam svašta i ništa. Sve može biti, a i ne mora.

- Ne plaši se, nisam trudna.

- Tko je onda? - procijedila sam.

- Jedna, a možda i dvije iz razreda.

- Kako znaš!?

- Razrednica je rekla da su neke među nama trudne, pa poziva roditelje na roditeljski sastanak u vezi s tim i ocjenama, naravno, i s ekskurzijom.

Lako je meni za ocjene i ekskurziju,

uzdrhtalo mi je srce za ono treće, za trudnoću. Kad se već ta tema nametnula, valjalo nam je raspraviti. Odnosno odgovoriti na pitanje: "Što bi ti?"

- Ja bih, ja bih... mucala sam.

Velika-mala me pretekla:

- Ja bih prvo rekla tebi! Ti si moja mama i ti bi to prva morala znati!

Dirnulo me, ipak smo ona i ja, kako ona kaže „prike“. Stala je brbljati kako njezina najbolja prijateljica da je trudna, ne zna, osim nje, kome bi se obratila. Kući to ne bi smjela reći jer bi je roditelji ubili.

- A druge prijateljice?

- Kako koja. Kate, na primjer, nema što reći svojoj mami kad joj je ona dala pilule i zaštitu. Njezina je mama moderna žena, ti nju znaš, rekla je da je i ona u njezinim godinama tako radila.

Mrak mi je ponovno počeo spuštati kapke. Gospe moja, što ja to čujem, gdje sam dosad bila! Mislila sam da je ona još mala da, da... Znam da svašta zna, da uči iz tonu knjiga, da je nabil-dana informacijama... Znam, ali da je Katina mama pošla tako daleko, to ne mogu progutati. Svatko ima pravo raditi sa svojim djetetom kako zna i umije, ali... Ja to ne prihvaćam.

Nije to nekakva priča, nešto strašno, sablažnjujuće, kad svi kriteriji padaju, kad je sve dostupno, kad se sve smije i može i kad se tijelo žene svodi na običnu robu! - komentirali su neki roditelji na sastanku. Drugi su pak zbivali šale da bi voljeli da su sretni djedovi, negoli da im djeca prave parade deklarirajući se istospolcima. Javljali su se i oni koji su poznavali neke koji su se udavali i ženili u tako

mladoj dobi, imali djecu i živjeli u sretnu braku. Poznavala sam i ja neke, ali kad je u pitanju moja velika-mala, takvo nešto ne bi mi bilo po volji...

Tako smo ono što smo mislili da se savršeno dobro zna i o čemu ne moramo raspravljati morali malo pretesti, naravno ona i ja na samo.

Iskreno sam se začudila koliko malo zna ne o spolnosti kao takvoj, nego o sebi kao ljudskom biću, Božjem stvaranju, jedinstvenu i neponovljivu, o osobi ljubljenoj od Boga, čije tijelo je hram Duha Svetoga.

Govorila sam želeći je poučiti u osnovnom, da je sloboda izabrati ono dobro u sebi, sačuvati svoje dostojanstvo, znati reći ne kad se ono što svi rade ne slaže s tvojom savjesti. Da je sretan čovjek onaj koji živi po svojoj savjesti, odnosno po Božjem zakonu. Da spolnost dolazi u kontekstu ljubavi, jedinstva dviju osoba sa svrhom stvaranja novog bića. Da je obitelj svetinja... Velika-mala pažljivo me slušala i na kraju počela prosvjedovati, da je ona velika, da je sve to upamtila, pa sam prestala s govorancijom. Shvatila sam da čemo idućih dana imati o čemu razgovarati, da ne pretjeram stala sam moliti sa sv. Pavlom: "Bog Gospodina našega Isusa Krista, Otac Slave, dao vam Duha mudrosti i objave kojom ćete ga spoznati..." (Ef 1, 17).

Što je bilo s trudnoćom? Poslije bure u kojoj su se uključili i pedagog i psiholog te djevojčicu odveli k liječniku, ustanovilo se da ipak nije trudna. Jesu li to sve rekli njezinim roditeljima - ne znam. Ali znam da se svake godine u njihovoj školi rodi po jedna beba!

R. T.

Marija

Marija

Moja Majka

Marija

Tako lijepa

Marija

Tako sjajna

Marija

Viša od svih visina

Marija

Rajskom čistoćom urešena

Marija

Kao zora raspjevana

Marija

Kao cvijeće mirisna

Marija

Kao rosa

Marija

Kao labor!

Marija

Uvijek tu

U momu srcu

U mojoj tuzi

Na momu putu...

Mila KAVELJ

Započnimo iznova

Bl. papa Ivan Pavao II. proveo je jedinom cijeli dan s mladim bračnim parovima. Bio je to susret ispunjen molitvom, pjesmom i svjedočenjima. U jednom je trenutku Papa istaknuo: „*Mladi ljudi, kršćanin zna da se s Bogom uvijek može početi iznova.*“

Jesen je vrijeme početka nove školske, odnosno akademske godine. Brojni mladi ovih dana započinju novo razdoblje života: srednja škola, fakultet, posao... Mnogi se zupućuju u sasvim novom smjeru, odlaze iz dosadašnjih životnih sredina u nove, odnose s bliskim osobama odsad žive drukčije. Slikovito i jednostavno rečeno, u knjizi života mnogih mladih počinje novo poglavlje.

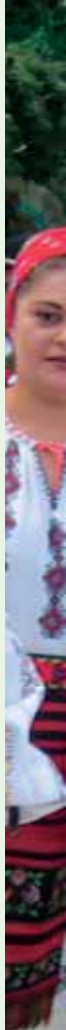
STVARNOST POČETKA

U ovom razmišljanju usmjerit ćemo se na stvarnost početka, odnosno, kako reče bl. Ivan Pavao II., na započinjanje iznova s Bogom. Neka nam u tome pomogne misao sv. Pavla: „*Ali što mi god bijaše dobitak, to poradi Krista smatram gubitkom. Štoviše, čak sve gubitkom smatram zbog onoga najizvršnijeg, zbog spoznanja Isusa Krista, Gospodina moje- ga, radi kojega sve izgubih i otpadom smatram... Ne kao da sam već postigao ili dopro do savršenstva, nego - bitim ne bih li kako dobio što jer sam i zahvaćen*

od Krista. Braćo, ja ništa ne smatram da sam već dobio. Jedno samo: što je za mnom, zaboravljam, za onim što je preda mnom, prežem, k cilju bitim, k nagradi višnjeg poziva Božjeg u Kristu Isusu. Koji smo god zreli, ovako mislimo!“ (Fil 3, 7-8. 12-15)

Naš je život započeo bez nas. Počeli smo živjeti bez svoje volje, svoga mišljenja, svojih planova, želja, ideja... Kad čovjek postane svjestan sebe, otkrije da postoji, da je živ, da ima ime i prezime, tijelo, određene sposobnosti, roditelje, druge ljude koji ga okružuju... Ništa od toga nitko od nas nije birao, nego je to sve dobio kao takvo, unaprijed određeno. Svaki bi čovjek odrastajući trebao polako uzimati život u svoje ruke, odnosno na temelju svih tih zadanih stvarnosti izgraditi sebe, svoju osobnost, postati subjekt svoga života. Mladost je razdoblje u kojem se ostvaruje ta velika životna zadaća - postajanje subjektom, djelatnim čimbenikom u svojoj egzistenciji i životnoj okolini.

Premda je naš život započeo bez nas, ništa se u njemu ne bi smjelo zbivati bez nas. Dogodi se, na žalost, da mnogi u procesu svoga sazrijevanja nepromišljeno dopuste nekome ili nečemu da ih vodi, da oblikuje njihov život i pogled na svijet. Ovdje smjeram na one koji nekritički prihvaćaju mišljenja drugih, njihove svjetonazore, čak i duhovnost, odnosno vjeru, tj. na one koji dopuste da moda, većina, slavni i nametljivi oblikuju njihov um i srce. U nekoliko godina rada s mladima uočio sam da nekritički prihvaćaju sadržaje koji im se nude, što je vrlo opasno. Mnogi uzimaju kao sigurno i istinito ono što pročitaju u časopisima ili vide na televiziji, pogotovo na internetu, ili ono što čuju od svo-

što je pred njim, pun vjere i nade u Boga i njegova obećanja.

PRIHVATITI SAMOGA SEBE

Promotrimo u tom smislu svoj život. Započeo je bez nas. Rođeni smo, a da nas nitko nije pitao želimo li živjeti. Kao da smo u okovima. Zatvoreni smo, naime, u sebe, u okvire svoje osobe, svoga tijela, svojih sposobnosti, svoje obitelji, životne okoline. Možda bismo htjeli da sve to nije tako, da je drukčije moje tijelo, moja obitelj, moj zavičaj... No, tu smo gdje jesmo, takvi smo kakvi jesmo.

Velika je životna mudrost prihvatiti sebe onakvim kakav sam, ali je još veća mudrost znati da s Bogom mogu započeti iznova, da mi on pruža uvijek novu šansu, mogućnost za bolje, za dobar život. Mladost je, kako rekosmo, razdoblje sazrijevanja u kojem mlad čovjek postaje subjekt svoga života. No, valja shvatiti da subjekt svoga života mogu postati samo s Bogom, s Isusom, zagledan u Njega i u Njegov primjer, poslušan Njemu i Njegovu glasu, koji i danas odjekuje ovim svijetom po Njegovoj Crkvi. Samo je Isus Krist, naime, put, istina i život, pa je stoga sve što nije spojivo s Njime stranputica, laž i smrt, makar se predstavljalo u dobru svjetlu.

Kršćanin zna da se s Bogom uvijek može početi iznova. Neka te riječi bl. Ivana Pavla II. svima nama budu u svijesti, a posebno mladima, kojima ih je i uputio. Danas, tj. sada i na ovom mjestu, započnimo s Kristom, svojim Učiteljem, i dopustimo mu da on oblikuje naša srca i naše umove, da nas, kao i Pavla, potpuno zahvati i ispuni svojom milošću.

Kristian STIPANOVIĆ

jih vršnjaka. S druge strane, u mnogima od njih postoji silan otpor u odnosu na sadržaje koje naučava Katolička crkva (o čemu smo razmišljali u prošlom broju).

RAZLOG ZA RADOST

U govoru mladima u Zagrebu, 4. lipnja ove godine, papa Benedikt XVI. stavlja svima pred oči sv. Pavla koji u Poslanici Filipljanima potiče kršćane na radost:

„Apostol naroda tu poslanicu piše kršćanima u Filipima dok je bio u zatvoru, u iščekivanju presude. On je okovan...”

Vratimo se na Pavlove riječi na početku ovog teksta. On sve smatra gubitkom u odnosu na ono najizvršnije, na Isusa Krista. Njega upoznati, s njime biti - to je za Pavla vrhunac, ono jedino što životu daje smisao i što čovjeka usređuje. U tom suglasju uočimo Pavlove riječi: *„Jedno samo: što je za mnom, zaboravljam, za onim što je preda mnom, prežem, k cilju bićim.“* Zanimljivo je te riječi povezati s Pavlovom situacijom. On je u zatvoru, a govori o prezanju za ciljem, o onome

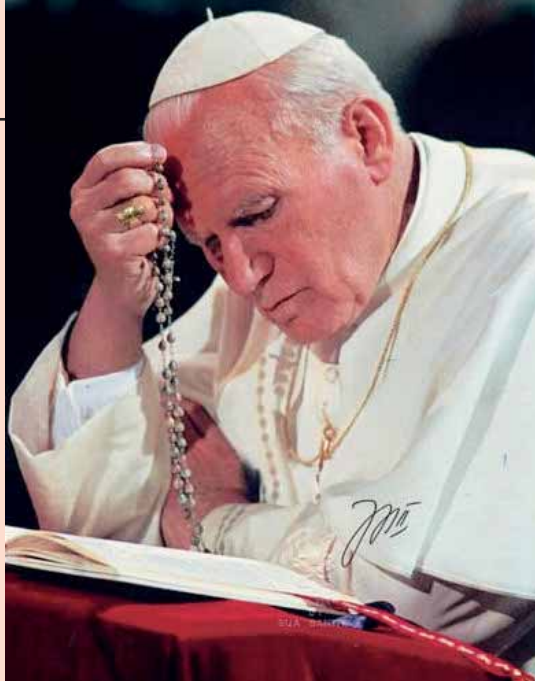
Najdraža molitva bl. Ivana Pavla II.

Listopadska pobožnost moljenja krunice izravno je povezana s glasovitom pomorskom bitkom kraj Lepanta 7. listopada 1571., kad je kršćanska mornarica porazila daleko jaču tursku vojsku uz pomoć molitve krunice po kojoj je zazivan zagovor bl. Djevice Marije. Kao spomen na tu pobjedu ostao je blagdan bl. Djevice Marije od Krunice. I nakon saborske obnove kalendara on ostaje kao dokaz potrebe trajnoga moljenja krunice u sva vremena.

I mi smo imali „svoj Lepant“ - obrambeni „Domovinski rat“ kad smo, uz pomoć krunice pobjedili daleko jačeg agresora. I naši hrabri branitelji, nekom tajanstvenom silom poticani, uzimali su i stavljali oko vrata Gospinu krunicu. Nosili su je i oni koji je nisu znali ni moliti, čak i oni koji nisu bili vjernici, ali su - vjerovali i nadali se! „Krunica otklanja mržnju prema neprijatelju, a jača ljubav prema domovini“, rekao je blagopokojni kardinal Franjo Kuharić. Silna je moć krunice, zato je molimo i o njoj razmišljamo!

SAŽETAK EVANĐELJA

Da je krunica „sažetak svega evanđelja“, može se to o njoj s pravom reći sada nakon što je bl. Ivan Pavao II. upotpunio krunicu s otajstvima svjetla

i tako povezo otajstva djetinjstva Isusova s otajstvima njegove muke, smrti i uskrsnuća... „Da bi se snažnije istaknula kristološka dubina krunice, primjereno je njezin tradicionalni model upotpuniti... i omogućiti da u njoj budu zahvaćena također otajstva Kristova javnog života između krštenja i muke“ (Apostolsko pismo *Krunica Djevice Marije*, br. 19). I tako je bl. Ivan Pavao II., ne želeći narušavati već uhodani slijed molitve krunice, sretno predložio četvrti njezin dio, tzv. „otajstva svjetla“, koja sažimlju sav Isusov javni život. Zašto ih je nazvao „otajstvima svjetla“? Jer Kristovo se otajstvo na najočitiji način pokazuje upravo kao otajstvo svjetla. „*Ja sam svjetlo svijeta!... Dok sam na svijetu, svjetlo sam svijeta*“ (Iv 9,5). I tako je krunica postala „sažetak svega evanđelja“ od utjelovljenja pa sve do proslave o desnu Očevu.

RAZMATRANJE KRISTA S MARIJOM

Razmatrati Kristovo lice poput učenika na gori Taboru zadaća je svih Kristovih učenika do konačnog uživanja u njegovu gledanju u nebeskoj slavi, što je cilj našega zemaljskog putovanja, kako se o tome divno izrazio sv. Toma Akvinski. Razmatranje Kristova lica ima u Mariji nenadmašan uzor. Sinovo lice na jedinstven način pripada Majci i ona ga najbolje poznaje od svih stvojenja. I nitko se nije tako vjerno posvećivao razmatranju toga lica kao što je to činila majka Marija. Moleći krunicu idemo u Marijinu školu, da lice njezina Sina i našega Brata što bolje upoznamo...

MOLITVA I ZA TREĆE TISUĆLJEĆE

Krunica je stara kršćanska pobožnost. Možemo reći da je ona Biblija za neuke! I zasniva se na broju biblijskih pjesama, 150 psalama! Ali, ona je uvijek i nova pobožnost, kako to tvrdi papa krunice bl. Ivan Pavao II. u svom apostolskom pismu *Krunica Djevice Marije*: „Krunica, jednostavna i duboka, i u osvit ovoga trećeg

Na Bistricu, na Bistricu

*Na Bistricu, uzdanicu
Preko gore Medvednice!
Uz krunicu suputnicu
Do brvatske zavjetnice!*

*Na Bistricu preko Laza
Uz krunicu suputnicu!
Preko strmih gorskih staza;
Na Bistricu, na Bistricu!*

Zdravko ŠILI

tisućljeća ostaje jako važna molitva“.., te potiče sav Božji narod na vjerno i ustrajno njezino moljenje. I navodi koliko je njemu bila draga i neizmjerljivo korisna: „Već od mojih mladenačkih dana ta je molitva imala važno mjesto u mojemu duhovnom životu. Snažno sam se toga prisjetio za vrijeme nedavnog putovanja u Poljsku, ponajprije pri posjetu svetištu Kalvariji. Krunica me pratila u trenucima radosti i u trenucima kušnje. Njoj sam povjeravao tolike brige i u njoj sam uvijek nalazio utjehu. Prije 24 godine, 29. listopada 1978., svega dva tjedna nakon izbora za Petrova nasljednika, iskrene sam duše priznao: ‘Krunica je moja najdraža molitva! Divna je to molitva! Divna u svojoj jednostavnosti i u svojoj dubini...‘ (Krunica Djevice Marije, br. 2). Zato je preporučuje svima:

*„Upirem svoje oči u vas, braćo i sestre svakog staleža, u vas, drage obitelji, u vas, bolesni i stari, u vas mladi: *ponovno uzmite s pouzdanjem krunicu u ruke!* Iznova je otkrijte u svjetlu Pisma, u skladu s liturgijom i u ozračju svoje svakodnevice! Neka taj moj poziv ne ostane neuslišan!“ (Krunica Djevice Marije, br. 43).*

Kako snažan vapaj, kako snažan poziv! Nekad je odjekivao zemljom, a sad nam dopire s neba! Od „pape krunice“, koji je po krunici upoznao lice Kristovo, a sad u njemu uživa kroz svu vječnost! „Ljubljeni puče hrvatski“, kako nas je dragi papa Wojtyła rado zvao, poslušaj ga smjerno i slijedi ga vjerno u moljenju svete krunice!

Maksimilijan HERCEG

“Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas”

(Lv 20, 21)

U povodu ovogdišnjega Svjetskoga misijskog dana, papa Benedikt XVI. u svojoj Poruci pripominje da je nužno svima navijestiti evanđelje “istim oduševljenjem koje je bilo vlastito kršćanima prvoga sata” (NME, 58). Iz te Poruke evo riječi i misli koji nam mogu poslužiti kao kratka razmatranja za uvod u pojedina otajstva radosne krunice.

1. NAVJEŠTENJE GOSPODINOVO

Andeo uđe k njoj i reče: “Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!” (Lk 1, 28)

Neprestano navještanje evanđelja oživljuje i Crkvu, njezin žar, njezin apostolski duh, obnavlja njezine pastoralne metode da bi bile sve prikladnije novim prilikama - također onima koje zahtijevaju novu evangelizaciju - i nadahnute misionarskim poletom: “Misija obnavlja Crkvu, učvršćuje vjeru i kršćanski identitet, ulijeva novi žar i daje nove poticaje. Vjera se snaži dok se daje! Nova evangelizacija kršćanskih naroda naći će nadahnuće i potporu u poslu sveopćeg poslanja” (R. missio, 2).

Dok razmatramo kako je andeo Mariji donio radosnu vijest, molimo da shvatimo kako je navještaj Radosne vijesti poslanje koje mora postati oblik kršćanskog života.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

2. POHOĐENJE ELIZABETI

Usta Marija i pobiti u Gorje, u grad Judin. Uđe u Zabarijinu kuću i pozdravi Elizabetu. (Lk 1, 39)

Tako, suodgovornim sudjelovanjem u poslanju Crkve, vjernik postaje graditelj zajedništva, mira i solidarnosti koje nam je Krist dao te surađuje u ostvarenju Božjeg nauma spasenja prema ljudskom rodu. Izazove s kojima se ona suočava pozivaju kršćane da kroče zajedno s drugima, a misija je sastavni dio toga hoda sa svima. U njoj nosimo, premda u glinenim posudama, naš kršćanski poziv, neprocjenjivo blago evanđelja, živo svjedočanstvo Isusa umrla i uskrsla, kojeg se susreće u Crkvi i u kojeg se vjeruje u Crkvi.

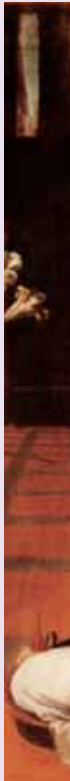
Dok razmatramo kako je Marija poslala Elizabeti da joj bude pri ruci u poodmakloj trudnoći, molimo da Misijski dan oživi u svima nama želju i radost da “idemo” ususret svima noseći Krista.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

3. ISUSOVO ROĐENJE

I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jasje. (Lk 2, 7)

Opće misijsko poslanje uključuje svakoga, sve i uvijek. Evanđelje nije isključivo dobro onoga koji ga je primio, nego dar koji se mora dijeliti, lije pa vijest koju treba pronositi. I taj dar-obveza je povjerena ne samo nekima, nego svim krštenima koji su “rod izabrani... sveti puk, narod stečeni da naviještate silna djela Onoga koji vas iz tame pozva k divnom svjetlu svojemu” (1 Pt 2, 9). Ono uključuje također sve vrste djelovanja.

Dok razmatramo kako je Marija rodila svijetu Spasitelja, molimo za svijest da, još uvijek postoje narodi koji ne poznaju Krista i uopće nisu čuli njegovu poruku spasenja.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

4. PRIKAZANJE U HRAMU

Kad se ... navršše dani ..., poniješe Isusa u Jeruzalem da ga prikažu Gospodinu. (Lk 2, 22)

Cilj navijestiti Radosnu vijest svemu stvorenju neprestano oživljava slavljenje liturgije, navlastito euharistije, na kraju koje uvijek iznova odjekuje poslanje uskrsloga Isusa apostolima: "Podite..." (Mt 28, 19). Liturgija je uvijek poziv "iz svijeta" i ponovno slanje "u svijet" da se

svjedoči ono što se iskusilo, a to je moć spasenja Božje riječi, moć spasenja Kristova uskrsnog otajstva. Svi oni koji su susreli uskrsnuloga Gospodina osjetili su potrebu svjedočiti o tome drugima, kako su to učinili učenici iz Emausa.

Dok razmatramo kako je Marija prikazala Isusa u Hramu, molimo da crpemo za oltarom snagu kako bismo Radosnu vijest mogli pronositi životom u sredini u kojoj živimo i radimo.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

5. NAŠAŠĆE ISUSOVO U HRAMU

Nakon tri dana nadoše ga u Hramu gdje sjedi posred učiteljâ, sluša ih i pita. (Lk 2, 46)

Sve je više onih koji su evanđelje zaboravili i napustili, premda im je ono naviješteno, ne prepoznaju se više u Crkvi; a i mnoge sredine, također u tradicionalno kršćanskim društvima, odupiru se otvaranju riječi vjere. U tijeku je kulturna promjena, kojoj doprinose također globalizacija, misaoni pokreti i vladajući relativizam, promjena koja vodi k mentalitetu i načinu života koji ne uzimaju u obzir evanđeosku poruku, kao da Bog ne postoji i koji veličaju težnju blagostanju, lakoj zaradi, karijeri i uspjehu kao svrsi života, također nauštrb moralnih vrijednosti.

Dok razmatramo kako je Marija našla Isusa treći dan u Hramu, molimo da podupiremo ustanove za osposobljavanje navjesticatelja evanđelja i doprinosimo poboljšanju uvjeta života osoba u zemljama u potrebi.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

KAJO

O spasonosni ružariju

Čitajući knjige Starog zavjeta uočavamo kolika li bijaše ljubav Gospodinova prema svome narodu, a s druge strane zapanjuje stalan otpad, pribjegavanje "mrtvim" bogovima, klanjanje ašerama na uzvišicama, pravljenje kolača "kraljici neba" i lijevanje ljevanica. Pa kad bi narod zapao u nevolju, opet bi se osvijestio i vraćao Bogu, koji bi ga iz nevolje izbavljao.

U samu je čovjeku podijeljenost, prisutna dobra i zla strast, i on radije odabire lakši put negoli prihvaćanje Božjih zapovijedi i zakona.

Taj proces trajno se ponavlja i u naše vrijeme. Već veliki papa Leon XIII. uzrok mnogim nevoljama koje pritišću ljudski rod vidi u neprihvaćanju žrtve, križa; u lagodnu životu, u bježanju od dužnosti, od patnje i bola; u zaboravu na Onostranost ili pak njezino nijekanje, nijekanje vječnoga života, odgovornosti pred Bogom. Što bismo mogli reći na pokret sa Zapada new age, koji potpuno odbacuje transcendentnost, koji ne priznaje Božju opstojnost, Njegovo upravljanje svijetom i svemirom, koji sve relativizira, tj. izjednačuje dobro i zlo, vodeći ljude u propast; koji čovjeku dopušta da čini što hoće. Već je davno Dostojevski izrekao kroz usta Miće (u romanu *Brača Karamazovi*): "To ne može biti... Što je onda čovjek bez Boga i bez budućega života?"

Marija, naša nebeska Majka, dolazi nam

u pomoć. U Lurdu i u Fatimi ukazuje se s krunicom u ruci. Potiče da se krunica moli, jer će se pomoću nje ukloniti mnoge vremenite nevolje i vječne kazne. I kod svakog ukazanja u Fatimi preporučuje moljenje krunice, da se uklone bič srdžbe Božje, jer Krist iz ljubavi prema svojoj Majci spreman je na milosrđe. Krunica je kao drugo Evanđelje, jer su u njoj uključena otajstva navještenja, muke, smrti i uskrsnuća Spasitelja; njegove i Marijine slave, popraćena snagom Duha Svetoga. Imamo toliko primjera kako je bl. Djevica dala pobjedu po moljenju krunice: pod Bečom i pod Lepantom. Sv. Dominiku, u borbi protiv Albigenza, pokazala je krunicu i on je pomoću nje obratio stotinu tisuća krivovjeraca.

A i naši branitelji u svom obrambenom ratu, nosili su krunicu oko vrata, i na blagdan Gospe Snježne slavismo pobjedu. Sveti oci pape posebno su preporučivali da se kroz mjesec listopad moli krunica. I u Lauretanske litanije uveden je zaziv: *Kraljice sv. krunice, moli za nas!* O, ne zaboravimo tu divnu i spasonosnu molitvu! Molimo je za svoje spasenje i spasenje svojih milih. Krunica je obogaćena mnogim papinskim oprostima.

Posebno u Fatimi, Marija je čudesnim pojavama potvrdila istinitost svojih ukazanja. Ona se uvijek ukazuje u bjelini, koja je odsjaj i ukras vječnog Jeruzalema. Želi nas potaknuti da ljubimo čistoću, nevinost, milost i svetost. Molimo je ponizna srca da nam od svoga Sina izmoli mnoge milosti; da nas zaogrme sjajem i ljepotom svoga božanstva i uvede u okrilje trojstvene Ljubavi.

s. Marija OD PRESV. SRCA

Gospa pomaže

Bila je u Njemačkoj. Radila je kao rob u tvornici ujutro, a popodne "na crno", samo da zaradi kruh svagdanji za svoju djecu, jer joj je muž bio bolestan. Bogu se uvijek preporučivala, osjećala je da ju je stalno čuvao a Gospa ju je pratila svojim moćnim zagovorom.

- Sjećam se kako mi je pozlilo u Fatimi. Bila sam jednom zajedno sa svojom djecom. Kad sam izišla iz autobusa, koji nas je dovezao iz zračne luke, jednostavno sam pala kraj njega. Bila sam iscrpljena. Pomogli su mi da se podignem. Nikakve boli nisam osjećala, ali je vozač ipak pozvao Hitnu pomoć. Bojao se da nisam što slomila. Dok je on zapalio cigaretu, ja polako zamakla iza žbunja. Hitna došla brzo, traže bolesnicu. Kamo je mogla nestati? Ja u strahu molila Gospu da mi pomogne. Zrakoplovne povratna karte za mene i djecu bile su u torbi, a što ako me Hitna odveze u bolnicu?! Propast će karte, što ću s djecom, a dalek je put.

Srećom, Hitna je brzo otišla. Ja polako iza žbunja izišla na slobodu. Došla s djecom Gospi, odmah pala pred njom na koljena i zahvalila da sam joj mogla doći. Slično joj zahvaljujem tijekom čitavog života. I vidim da je moje trpljenje urodilo plodom: imam sretnu obitelj, već i unuke. Kad ih vidim zdrave i vesele, sva od radosti cvatem. Iako teško hodam, u poodmaklim godinama mogu još uvijek i do crkve...

Ana VRČEK

Gospina krunica

*Kad mi teške misli dođu
U zemaljskom bodu tromom
I nove mi brige glavom prođu,
Znam za lijek na svijetu ovom.*

*Gospina krunica u tami nam sja,
U svakom je kaputu ja imam,
Molitvom dragom "Zdravo Marijo"
Milosti mnoge ja rado primam.*

*To oruđe je moćno i zaštita prava,
Raznih boja, drvena ili kamena,
Tko ju moli uvijek mirno spava,
Sigurnost ima za sva vremena.*

*Majka, što se za sve brine,
Radosti nam daje svima:
Krunicom na put istine
Vodi nas do stoga Sina.*

M. ŠPOLJARI

Stoljetnica crkve

U Gornjim Crnogovcima, filijali župe Staro Petrovo Selo, 31. srpnja proslavljena je stota obljetnica crkve Gospe Lurdske, za koju su se pripravljali trodnevnicom. (IKA)

Koncert u čast Gospi Karmelskoj

U Bagalovićima je, 14. srpnja održan koncert pučkih pjevačkih skupina i zborova doline Neretve u čast Gospi Karmelskoj u sklopu trodnevnice Zaštitnici župe, koja je 16. srpnja proslavila 90 godina postojanja, a glavno slavlje predvodio je I. Kešina. (IKA)

Nova špilja Gospe Lurdske

U Plitvici Voćanskoj, 16. srpnja biskup J. Mrzljak predvodio je euharistijsko slavlje i blagoslovio novu špilju Gospe Lurdske. Uz pomoć župnika J. Drvoderića, podigao ju je A. Krobot, a kipove su izradili I. Mišić i I. Tolić. (IKA)

Dar braće svećenika

U Štrukovcu je A. Perčić blagoslovio 17. srpnja kip Majke Božje Bistričke, koji su mjesto i župi darovali braća svećenici Alojzije i Antun Hobljaj. (GK)

Blagoslov početka radova

Biskup A. Ivas blagoslovio je 18. srpnja gradilište i početak radova u biskupijskom marijanskom svetištu u Vrpolju. U prvoj fazi planira se napraviti bogoslužni prostor na otvorenom, a u sklopu projekta izradit će se tri dvorane i nova župna kuća. (IKA)

Obnovljena Gospina kapela

Završena je prva faza obnove zavjetne kapele Majke Božje u Molvama: pod, pokrećena je unutarnjost i osvježena fasada, a stolarija zamijenjena novom. Po završetku je vraćen kip Majke Božje, dok će tirolski oltar biti vraćen po restauraciji krajem rujna 2011. (IKA)

Hodočašće obitelji s više djece

Prvo hodočašće obitelji Gospi Sinjskoj održano je 30. srpnja. Nakon križnog puta bila je misa, druženje i prigodno predavanje fra A. Čove i obilaženje muzeja. (IKA)

Kip Gospe Žalosne

U Gornjoj Dubici 31. srpnja biskup M. Semren u kapelici župne crkve blagoslovio je kip Gospe Žalosne. (GK)

„Klape Gospi Sinjskoj 2011.“

U Sinju je 3. kolovoza održan 3. festival marijansko-duhovne klapske pjesme. U konkurenciji za nagrade bilo je 14 novih skladbi. Albumi s oba dosadašnja festivala nominirani su za nagradu Porin 2010. i 2011. u kategoriji najboljeg albuma duhovne glazbe. (IKA)

Izgradnja crkve u Kninu

Predsjednica Vlade RH razgovarala je u Kninu s provincijalom fra Ž. Tolićem i gvardijanom fra P. Klarićem o izgradnje crkve Gospe velikog zavjeta. Premijerka je istaknula kako će Vlada iznaći mogućnost za pomoć u izgradnji. (IKA)

Blagoslov obnovljene špilje

Sestre Presv. Srca Isusova proslavile su 5. kolovoza u prvotnoj kući matici u Rijeci 100. obljetnicu blagoslova špilje Gospe Lurdske. Misu je predvodio i obnovljenu špilju blagoslovio nadb. I. Devčić. (IKA)

Posvećena nova crkva

U župi Majčinstva bl. Djevice Marije u Hrvatskoj Tišini 6. kolovoza posvetio je kardinal V. Puljić novu župnu crkvu. Nakon što je tijekom ratnih nereda srušena, obnova je započela 2005. (KT)

Posvećena svetišna crkva

U Voćinu je 14. kolovoza 2011. biskup A. Škvorčević posvetio iz temelja obno-

vljenu staru svetišnu crkvu Pohoda Marijina. Izvana je uređena prema sačuvanoj dokumentaciji, a unutarjost prema prijedlogu stručnjaka. Glavno slavlje Godine Gospe Voćinske u požeškoj biskupiji predvodio je u Voćinu 28. kolovoza kardinal V. Puljić, a završno 4. rujna J. Devčić. (IKA)

Obnovljena Gospina slika

Slika Gospe od Anđela, koju su nabavili imotski franjevci nakon oslobođenja od Osmanlija g. 1717. temeljito je restaurirao J. Delić. (IKA)

Koncert za Veliku Gospu

U povodu Velike Gospe, u Postranju je 12. kolovoza održan koncert poznate mezzosopranistice S. Cingula. Kao pratnja nastupila je M. Vukoja, višestruka prva-kinja u harmonici. (IKA)

Obnovljen Gospin kip

Kip Gospe Koračke, koji je g. 1784. izradio F. Stuesser, vratio se za blagdan Velike Gospe u Koraće, nakon što su ga obnovili Klara i Ivan Pranjčić. (BL)

Gospin kip šibenskoj biskupiji

Hrvatska humanitarna udruga *Cro Unum* 14. kolovoza predala je kameni kip

Gospe od Puta (visok 3,5 m i težak 8 tona), djelo akad. kipara K. Bošnjaka i V. Jerkovića, na Odmorištu Krka šibenskoj biskupiji. (IKA)

Orguljaški festival

Od 16. do 19. kolovoza u rapskoj katedrali Uznesenja Marijina održan je orguljaški festival *Petar Nakić*, na kojemu su nastupili poznati hrvatski orguljaši. (GK)

Izložba otajstava krunice

U sklopu *Postirskoga lita*, 18. kolovoza, otvorena je izložba slika pod nazivom "Krunica" slikara B. Dorotića u Postirima na Braču. Izloženo je svih 20 otajstava krunice radenih tehnikom akrilika na dasci, rad iz g. 2008., i prikaz Navještenja Marijina. (IKA)

Stoljetnica župe

Za blagdan Male Gospe solinska župa Gospe od Otoka proslavila je 100. obljetnicu postojanja. Glavno slavlje predvodio je nadb. M. Barišić, a prethodila mu je trodnevnica koju je vodio T. Ivančić. 1. rujna upriličena je svečana akademija i predstavljena knjiga *Sto godina župe Gospe od Otoka*, koju su uredili V. Sanader i M. Matijević. (KJ)

Četiri nova zvona

U župnoj crkvi Marije Majke Crkve i sv. M. Kolbea u zagrebačkoj Trnovčici blagoslovio je 31. kolovoza 4 nova crkvena zvona biskup Mijo Gorski. (IKA)

Gospin kip na ljetnoj terasi

7. rujna blagoslovio je T. orluka Gospin kip na ljetnoj terasi Centra Amadea u Đakovu, koji je izradio i darovao samostanu akad. kipar B. Pešorda od armiranog gipsa. Visok je 2,10 m a težak 150 kg, a model je po kojem je izgrađen brončani kip Gospe od utočišta u Aljmašu. (IKA)

Ne tražiš li rješenja u dijalogu, lako ga možeš naći u krvi.
Jedino razumno biće čovjek zna kada kada čitav život provesti - nerazumno.
Kad šećeraš šećer jede, tik uz njega - vrazi sjede.
Dok nas drugi izgrađuju, potrebna im je i - naša ruka.
Ako ti vjetar "puše u leđa", pripazi da ne zataji - kormilo.
Dohranjuješ li svoj ugled umjetnim gnojivom, lakti će ti dobiti na oštrini, a stopala na težini.
Svim napuhanim balonima vrh igle poručuje: što prije se prizemljite!
Nutarnji tereti ne mogu se mjeriti na težinskoj vagi, ali na vagi srca kazaljka katkada ide - do kraja.
Ako neukroćene strasti stoje na kormilu našega malog broda, eto havarije i - potonuća.
Ne reci prijekorno: "Tražio sam te i nisi bio kod kuće!", jer ni ti, u tom času traženja - nisi bio kod kuće.
Tko je prisiljen glumiti odanost, ne propušta čekati - "svoj trenutak".
Bježi iz naselja gdje je više stanovnika negoli - ljudi.
Maskač ne mora skinuti masku da bi se doznalo tko je, maska mu je - prozirna.
"Dobrota od čovjeka" nema ni mrlje ni bore, pa će je teško odglumiti - najbolji glumac.
Ako pri izboru "buduće" daješ prednost ljepoti umjesto dobroti, ubrzo ćeš doživjeti kako te - kroti.
Put smirenu životu vodi kroz umirane nižeg čovjeka u čovjeku.
Stanko RADIĆ

- Što to znači: "Opet zajedno!"
- Pa valjda - nova vjeronaučna godina!?

NIJE IŠAO LOVITI

- Zašto nisi išao u ribu?
- U horoskopu piše da je danas dobar dan za ribe, pa ne bih ništa ulovio.

NESANICA

- Gospodine doktore, ne mogu spavati!
- ženski će glas telefonom liječniku.
- Pričekajte malo, gospodo, zapjevat ću Vam jednu uspavanku! - snašao se brzo liječnik.

POTOP

Parobrod tone. Putnici skaču u čamce za spasavanje.
- Koji je za pušače, molim? - pita Englez s lulom u zubima?

GLUPI TIPOVI

Mario šeta sa svojom suprugom. Opazi drugi par u blizini pa će svojoj dragoj:
- Zanimljivo, najgluplji tipovi namjere se redovito na najljepše žene!
- E, stari laskavče! - uzdahne supruga.

Stanko Radić - ŠKOLJKINI BISERI -

AFORIZMI - Zbirka aforizama našega suradnika među kojima neke možemo prepoznati kao staro znanje ili mudrost, a neki će nas iznenaditi svojim inačicama, utješiti nas, ohrabriti, oraspoložiti ili oneraspoložiti i izazvati... Str. 127 - 80 kn. -

Narudžbe: Stanko Radić, Trg G. Bulata 3, 21000 Split, tel. (021) 340-199.

Veronika Reljac - PASTORAL BRAKA I OBITELJI NA ISKUŠENJU - Svjetla i sjene posfkoncilskog pastorala braka i obitelji u Hrvatskoj (1965. - 2000.) -

Mlada katolička znanstvenica proučava brigu Katoličke Crkve o svojim članovima koji su ženidbom stupili u brak i upravili svoj zajednički život stvaranju obitelji. To je podastrija kao svoj znanstveni rad za promaknuće u doktoricu humanističkih znanosti iz područja teologije na KBF-u Sveučilišta u Zagrebu i sada ga pruža tiskana u knjizi na 227 stranica. - **Izdavač:**

salesiana@salesiana.hr ili: www.salesiana.hr

Ante Udovičić - PITAŠ ME O ŽIVOTU -

Pokušavajući pjesmom mijenjati kretanja u svijetu, na 64 stranice mladi majstor pera pruža zbirku pjesama i crtica s ilustracijama u boji želeći da u vrevi života čitatelj katkad zastane, uzme pokoju misao i pusti da ga ona prožme. - **Narudžbe:**

Ante Udovičić, Trg G. Bulata 3, 21000 Split.

Fra Mario Jurišić - NAVJESTITELJ RIJEČI -

Nedjeljne i blagdanske propovijedi ABC - od Pepelnice do blagdana Presv. Srca Isusova - 50 kn. - **Narudžbe:** Fra Mario Jurišić, Franjevački samostan, 20334 Zaostrog.

Zdravko Šilić - SVJETLOST PLANINA -

Zbirka pjesama našeg suradnika koji objavljuje u brojnim časopisima, uglavnom lirске i duhovne tematike, među kojima su polovica marijanske, nadahnute po hrvatskim svetištima. Str. 191. -

Narudžbe: Zdravko Šilić, Argentinska 2, 10090 Zagreb.

PUT U ŽIVOT - Molitvenik i obrednik - Prikladan za vjernike svih uzrasta, 480 str. - 50 kn.

MALI PUT U ŽIVOT - Obrasci vjere, molitve... - prikladno za mlade i starije - 6 kn.

P. Lubina - MARIJANSKA HRVATSKA - Gospina sveišta među Hrvatima - Monografija s fotografijama u boji. 608 str. - 450 kn.

M. Babić - U MARIJINOJ ŠKOLI - S Marijom kroz liturgiju - Misli za homilije - 40 kn.

R. Šutrin - VJERNI DJEVICI SLAVNOJ - Velikani duha i uma - 30 kn.

M. Crvenka - SVETOPISAMSKE ŽENE - Jedna po jedna žena opisana - 50 kn.

J. Šetka - HRVATSKA KRŠĆANSKA TERMINOLOGIJA - Kršćanski termini - 150 kn.

P. Lubina - MOJA KRUNICA - Kako moliti krunicu - Kratka povijest i uzorci - 25 kn.

P. Lubina - KRUNICA NAŠIH DANA - Suvremena razmatranja uz molitvu krunice - 40 kn.

P. Lubina - KRUNICA - ŽIVOTNA SUPUTNICA - Uzorci molitve Gospine krunice - 40 kn.

P. Lubina - BOGORODICI DJEVICI - Izabrane marijanske molitve I. tisućljeća - 40 kn.

P. Lubina - MAJCI MILOSRĐA - Izabrane mar. molitve između dvaju raskola - 40 kn.

P. Lubina - POMOĆNICI KRŠĆANA - Izabrane marijanske molitve novijeg doba - 40 kn.

P. Lubina - UZORU NAŠE NADE - Izabrane marijanske molitve našeg doba - 40 kn.

P. Lubina - BLAŽENOM ĆE ME ZVATI - Najpoznatije marijanske molitve - 30 kn.

P. Lubina - STOPAMA NAZARETSKE DJEVICE - Opis svetih mjesta s fotografijama - 50 kn.

M. Kirigin - S MARIJOM KROZ GODINU - Uz marijanske blagdane i krunicu - 30 kn.

A. Bello - MARIJA, ŽENA NAŠIH DANA - 31. razmatranje o Gospi - 30 kn.

V. Glibotić - JEKA JEDNOGA VREMENA - Izbor uvodnih članaka iz "Marije" - 40 kn.

Fra Petar Knežević - GOSPIN PLAČ - 10 kn.

J. Šimunović - MI SADA I OVDJE - Na putu obnove naroda i domovine - 40 kn.

J. J. Šimunović - KAKO ŽIVJETI KRŠĆANSKI? - Razmišljanja o kršćanskom životu - 40 kn.

R. Sprung - ZATVOR BEZ ZIDOVA - Što se sve krije iza Jehovinih svjedoka - 20 kn.

M. Jurišić - CVIJEĆE ZA MARIJU - Razmatranja za mjesec svibanj - 30 kn.

M. Jurišić - S MAJKOM MILOSRDNOM - Svibanjska čitanja - živo, kratko - 25 kn.

Narudžbe: "Marija", Trg G. Bulata 3, 21000 Split, tel. (021) 348-184.

Živana Knežević, Nova Gradiška: Zahvaljujem Majci nebeskoj na svim milostima i pod njezino okrilje stavljam sebe i sve svoje, uz dar; - **Božena Bezek, Zagreb:** Nebeskoj Majci zahvaljujem na isprošenim milostima i pod njezino okrilje stavljam svoje najmilije, uz dar; - **Danica Tokić, Zagreb:** Hvala Gospi Sinjskoj na svim milostima. Njoj preporučujem sebe i sve svoje, osobito djecu i unučad, uz dar; - **Marija Jurčević, Bioggio:** Zahvaljujem Gospi na svim milostima i pod njezino okrilje stavljam sebe i svoje najmilije, uz dar; - **Studa Mateljak, Staševica:** U čast sv. Staša, zaštitnika župe za list "Marija" šaljem dar i preporučujem Gospi sebe i sve svoje; - **Anda i Ante Gelo, Berlin:** Gospi dragoj zahvaljujem na svim milostima i njoj izručujemo sebe i svoju obitelj, osobito djecu, da ih očuva na putu, uz dar; - **Nevenka i Niko Kikić, Kirchheim-Teck:** Hvala ti, Majko Marijo, na svim dobrima kojima pratiš nas i našu obitelj. Tvojoj se zaštititi i unaprijed preporučujemo, osobito svoju djecu, uz dar; - **Lucijana Gnječ, Staševica:** Gospi dragoj od Zdravlja zahvaljujem na svim milostima i preporučujem zdravlje svoje i svoje obitelji te na njezinu čast šaljem dar; - **Tonka Mršić, Waldbröhl:** Nebeskoj Majci hvala na svemu! Njoj i unaprijed izručujem sebe i sve svoje, da nad nama bdije, uz dar; - **Ljilja Mateljak Miljenkova, Staševica:** Zahvaljujem Gospi na svim milostima i njoj preporučujem sebe i svoju obitelj, uz dar; - **Angelina Stazić, Kirchheim-Teck:** Gospi zahvaljujem na velikim milostima i pod njezino okrilje stavljam sebe i sve svoje, uz dar; - **Ljubica Orlović, Köln:** Nebeskoj Majci zahvaljujem na svim milostima i pod njezino okrilje stavljam sebe i sve svoje najmilije, uz dar; - **Zvonko Volarević, Metković:** Na čast Gospe od Zdravlja, u znak zahvalnosti a za svoje zdravlje i zdravlje svoje obitelji, za list "Marija" šaljem dar; - **Ivica Sučić, Berlin:** Majko Božja, na svemu ti hvala, što si meni u životu dala. Čuvaj i brani mene i moje i dalje, uz dar; - **Kazimir Barukčić, Frankfurt:** Dok ti, Majko, iz tuđine hvala na svemu udijeljenu pjevam, ti i tvoj Sin dovedite nas u rodnu luku, molim! Mi, Majko, nismo samo tijelom, nego dušom i srcem u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini cijelom. Duh pravi u nama očuvaj, vjeru razari, nadu podrži i ljubavlju nas i dalje uza Sina svoga veži, osobito našu djecu i mlade da i dalje budu naroda i domovine nade, uz dar; - **Ruža Rogušić, Berlin:** Nebeskoj Majci zahvaljujem na svim milostima i unaprijed joj pod okrilje stavljam sve svoje, osobito djecu, uz dar; - **Ružica Kulić, Zagreb:** Nebeskoj Majci zahvaljujem na brojnim milostima koje mi je udijelila i pod njezino okrilje stavljam sebe si sve srcu mile, posebno djecu, uz dar.

MAJKO, I UNAPRIJED IH PRATI!

U spomen na moje drage roditelje
oca **Ivana JURICA** (†2002.)
i majku **Mariju JURIĆ** (†2010.)
Stalno ste u mom srcu i u svagdanjim molitvama.
Gospodine, udijeli im život vječni!
Kći Ana Periša s obitelji
(Dar za "Mariju")

†FRANJO DAMIŠ

(28. ožujka 1950. - 16. rujna 2009.)
Do susreta u vječnosti!
S ljubavlju i zahvalnošću tvoji najmiliji
(Dar za "Mariju")

9. listopada navršavaju se tri godine otkako je
otišao k Ocu naš dragi

TOMISLAV STRPIĆ

U molitvi i sjećanju uvijek s njime sjedinjeni
Terezija i Petar
(Dar za "Mariju")

9. listopada navršava se 13 godina od smrti našega
dragog

VILKA IVEKOVIĆA

Gospodine, koji si ga za života krijepio, udijeli mu
radoš životu vječnoga!
Supruga, kćerka i sin
(Dar za "Mariju")

11. listopada navršava se 13 godina otkako se
zauvijek preselio Gospodinu naša draga

MARA LUBINA

Dok te se spominjemo s onima koji su otišli za
tobom, na vas mislimo, za vas molimo i čekamo
zajednički susret pred licom Gospodnjim.
Sinovi, unuci i prauunci
(Dar za "Mariju")

13. listopada navršava se 8 godina otkako je
Gospodin zauvijek k sebi pozvao našu dragu

ANU KRAJINA

Dovela Vas Gospa u nebeske dvore!
Vaši zahvalni dragovoljci
(Dar za "Mariju")

15. listopada 5 je godina otkako se Gospodinu
zauvijek preselio naš dragi

ŠIMUN VEKIĆ

Dok te se rado sjećamo, molimo Gospodina
nek ti bude milosrdan i dobrotiv!
Kćeri Zdenka i Branka s Matijom
(Dar za "Mariju")

29. listopada 7 je godina otkako se u 24. godini
preselio u Kuću Očevu naš dragi

TOMISLAV LEINVEBER

U našim si srcima, živiš s nama i u nama...
Hvala svima koji te se sjećaju!
Tvoji najmiliji: *majka, otac, braća, bake s ostalim članovima obitelji Leinveber i Jozić*

Darovali su i tako omogućili siromašnijima primati "Mariju", po: - 10 kn: **Ante Stipišić**, Hvar; **Lina Hrabrić**, Baška; **Ivan Norac Kijajo**, Otok; **Enisa Bajan**, Knin; **Marija Vidović**, Metković; - 20 kn: **Ivan Lucin**, Zadar; **Ana Barinić**, Čepin; - 30 kn: **Lidija Vranješ**, Dubrovnik; **Marija Vidović**, Metković; **Kristina Bogdan**, Primošten; **Ilonka Kovač**, Sesvete; **Jura Prgin**, Podgreben; **Ivana Mršić**, Glavina Donja; - 50 kn: **Natalija Čorak-Čenić**; **Ozana Crnogorac**, Biograd n/m; - 100 kn: **Marija Jurčević**, Biogogo.

MARIJA SVIMA OBIILNO PLATILA!

Slušajte Radio Mariju!

Zagreb 96,4 Mhz, 106,8 Mhz

Split 97,2 Mhz

Virovitica 88,3 Mhz

Satelit HotBird 13E, 12.520 MHz V (Transponder: 90

Symbol rate: 27,500 Msymb/s, FEC: 3/4).

Internet: www.radiomarija.hr

Postanite podupiratelj Radija Marije!

Adresa: Jordanovac 110, 10000 Zagreb.

tel. (01) 2327-000

Slušajte Hrvatski katolički radio!

Biokovo 107,9 Mhz; Josipovac 98,6 Mhz
Lička Plješivica 104,1 Mhz; Promina 100 Mhz

Punjski 103, 9 Mhz; Slatina 107,9 Mhz

Slavonski Brod 98,7 Mhz; Sljeme 103, 5 Mhz

Split 97, 9 Mhz; Stipanov Grič 104,5 Mhz

Šubićevac 104,5 Mhz; Učka 106, 7 Mhz

Ugljan 95, 5 Mhz; Velika Petka 91, 3 Mhz

Vinkovci 104,9 Mhz; Virovitica 103,2 Mhz

Vrlika 97,8 Mhz; Vukovar 102,4 Mhz

Satelit Hot bird 6, 13E, 12520 Mhz

Preporučujemo:

- Vijesti iz života Crkve u 15,45

- Dnevnik HKR u 16,45

Postanite prijatelj Hrvatskoga katoličkog radija!

Adresa: Voćarska 106, 10000 Zagreb.

Ana Vrčec s čitateljicama iz Zagreba: Dobra Majko, tebi preporučujem bolesnu Elizabetu, Mariju, Adelu, Ivanu i Milicu, uz dar; - **Obitelj Ana i Stjepan Čataj, Nürtingen:** Majci Božjoj preporučujemo svoju obitelj, osobito djecu, da ih čuva i brani, uz dar; - **Marija Bakota, Split:** Pod okrilje tvoje, Majko, stavljam sebe i sve svoje, da nas i dalje čuvaš i braniš, uz dar; - **Slavka Matošin, Krčulj:** Gospi od Loreta pod okrilje stavljam sebe i svoje najmilije, uz dar; - **Jasna Renčević Kalić, Posavski Bregi:** Preporučujem nebeskoj Majci sebe i sve svoje najmilije, da nas čuva i brani, uz dar; - **Tiha Kežić, Staševica:** Nebeska Majko, tebi predajem sebe i sve svoje, da nad nama bdiješ i štitiš nas, uz dar; - **Ilija Stojanović, Middle Swan:** Majci Mariji pod zaštitu stavljam sebe i svoju obitelj, da nas čuva i brani, osobito djecu, uz dar; - **Mirjana Kušurin Mirova, Staševica:** Gospi preporučujem sebe i sve svoje najmilije, da nad nama i dalje bdije, uz dar; - **Marta Kelić, Rothenburg Ost:** Nebeskoj Majci preporučujem sebe i sve svoje najmilije, uz dar; - **Ana Buzassy, Lund:** Dobroj majci pod okrilje stavljam sebe i svoju djecu, posebno unuke, uz dar; - **Nikola Sarić, Lindlar:** Nebeskoj Majci preporučujem sebe i svoju obitelj, da nas čuva i brani, uz dar; - **Milka Mikuš, Nürnberg:** Preporučujem Gospi od Zdravlja sebe i svoju obitelj, kao i rodbinu, za duševno i tjelesno zdravlje, uz dar; - **Fanika Krulić, Ferrieres-en-Brie:** Umro je moj dragi suprug Ivan u 78. g. na blagdan Velike Gospe. Preporučujem njega i svoje pokojne Majci Božjoj, a i svoju djecu i unuke, da nad nama bdije, uz dar; - **Maša Dropulić Jurina, Staševica:** Nebeskoj Majci preporučujem sebe i svoju obitelj, da nad nama bdije, uz dar; - **Mara Barukčić, Frankfurt:** Preporučujem Gospi svoju obitelj, osobito kćerke s njihovom djecom, za zdravlje duše i tijela, uz dar; - **Ante i Mileva Lončar, Wollongong:** Preporučujemo Majci Božjoj sebe i svoju obitelj kao i sve svoje najmilije, osobito djecu i unučad, za zdravlje i blagoslov, da nas štiti i zagovara, uz dar; - **Danijel Lončar, Zadar:** Preporučujem Gospi od Zdravlja sebe i svoju obitelj, da nas čuva, prati, brani i zagovara te izmoli blagoslov za mene i sve moje, uz dar.

MAJKO, POSLUŠAJ NAŠE VAPAJE!

MARIJA - vjerski list za Marijine štovatelje

Osnivač i izdavač: Provincijalat Franjevačke provincije presv. Otkupitelja, Split;

Urednik: fra Petar Lubina - Adresa Izdavača, Uredništva i Uprave: Trg Goje Bulata 3, 21000 Split;

tel/faks (021) 348-184 ili tel.: 340-190; e-mail: petar.lubina@st.f-com.hr.

List izlazi svakog mjeseca, osim u kolovozu i rujnu. - Cijena: pojedinačni broj 7 kn; godišnja pretplata 70 kn; za inozemstvo 15 eura ili 18 USD ili odgovarajući iznos u drugoj valuti - običnom poštom. Zračnom poštom:

Amerika i Kanada 25 USD i Australija 35 AUD. Na više od 10 primjeraka, 10 % popusta.

Naš račun: ("Marija" - Split) 2330003-3200726444 poziv na broj 40139576001 Splitska banka, SG Group; devizni račun: SG Splitska banka, 40139576026 EUR; IBAN HR 76 2330 0033 2007 2644 4; SWIFT: SOGE HR 22;

Tisak: "Slobodna Dalmacija print" d.o.o. - Split.

Vinka Baskovich ud. Ante (+16. V. 2010. u 101. g. - San Pedro/USA); - Ankica Tudor r. Radanović (+11. VI. 2011. u 52. g. - Diclno-Hvar); - Č. s. **Almira Bošnjak**, MSSK (+13. VI. 2011. - Đakovo); - **Fina Serafina Perija**, majka svećenika Zdenka (+15. VI. 2011. u 78. g. - Kupres); - **Ana Bunić**, majka don Josipova (+15. VI. 2011. - Klenovnik); - **Mate Filipović**, otac č. s. Lidije (+17. VI. 2011. - Ulović, Ulice); - Č. s. **Kostantina Maslač**, SM (+25. VI. 2011. - Dubrovnik); - **Petar Perić**, brat č. s. Marije (+27. VI. 2011. - Podbablje); - **Slavko Vuglovečki**, otac svećenika Stjepana (+28. VI. 2011. u 83. g. - Klenovnik); - **Joze-fina Špoljaric** (+30. VI. 2011. u 62. g. - Dubočac); - **O. Andrija Matić**, OFM (+30. VI. 2011. u 78. g. - Varaždin); - **Vlč. Nikola Kraljević** (+1. VII. 2011. u 60. g. - Novi Sad-Gunja); - **Roko Medvidović** (+4. VII. 2011. - Imotski); - **Mons. Ivan Vragović** (+6. VII. 2011. u 89. g. - Zagreb-Ljubešćica); - **Mara Lešina Rojina** (+7. VII. 2011. - Runovići); - **Nediljko Krizhanović**, otac fra Ivanov (+9. VII. 2011. u 90. g. - Turjaci); - Č. s. **Vendelina Vasilj**, ŠSF (+9. VII. 2011. u 72. g. - Potoci); - **Ante Rudež** (+10. VII. 2011. - Imotski); - Č. s. **Aurelija Farac**, SM (+11. VII. 2011. u 89. g. - Sinj-Split); - **Ivan Biočić Jokešić** (+11. VII. 2011. - Runovići); - **Marijan Šimić**, otac svećenika Matije (+13. VII. 2011. - Pos. Mahala); - **Franjo Babić**, otac svećenika Marcela (+14. VII. 2011. - Kakani); - **Matija Stipičević r. Roglić** (+14. VII. 2011. u 90. g. - Makarska); - **Vlč. Stipo Šošić** (+14. VII. 2011. - Zagreb-Savski Nart); - **Marija Filipčić**, majka svećenika Ivana (+14. VII. 2011. u 95. g. - Brestje-Pregrada); - Č. s. **Agneza Šegvić**, SM (+18. VII. 2011. u 92. g. - Dubrovnik); - **Vlč. Matej Duduković** (+18. VII. 2011. u 91. g. - Zagreb-Moravče); - **Mons. Slavomir Miklović**, umirovljeni vladika križevački (+21. VII. 2011. - Ruski Krstur); - Č. s. **Krizanta Živković**, FOB (+21. VII. 2011. u 85. g. - Podstrana); - **Marica Staničić ud. Ante** (+21. VII. 2011. u 74. g. - Bast); - **Preč. Josip Brgles** (+23. VII. 2011. u 65. g. - Klenovnik); - **Jere Lucić**, brat fra Josipov (+23. VII. 2011. - Split); - **Mara Škoro Jukuša**, majka č. s. Elizabete (+26. VII. 2011. - Runovići); - **Milan Puljiz Beganić** (+26. VII. 2011. - Runovići); - **Vlč. Mladen Grabovac** (+27. VII. 2011. u 80. g. - Livno); - **Ivan Milas**, brat č. s. Beate (+29. VII. 2011. u 72. g. - Zmijavci); - **Frano Pupić Bakrač**, brat fra Stjepanov (+30. VII. 2011. - Otok); - Č. s. **Pija užić**, SM (+3. VIII. 2011. u 81. g. - Dubrovnik); - **O. Ivan Mirković**, OFM (+6. VIII. 2011. - Omiš-Knin); - Č. s. **Vjekoslava Žugaj**, MLj (+6. VIII. 2011. - Rim); - **Andrija Pirak p. Mate** (+7. VIII. 2011. u 81. g. - Makar); - **Mate Puljiz Asanović** (+9. VIII. 2011. - Runovići); - **Mara Aračić**, majka č. s. Martine (+11. VIII. 2011. - Vinjani); - **Antica Buzolić r. Pandol** (+14. VIII. 2011. u 90. g. - Brusje-Hvar); - **O. Frano Bilokapić**, OFM (+16. VIII. 2011. u 71. g. - Zagreb-Sinj); - Č. s. **Dionizija Balajić**, ŠSF, sestra č. s. Serafike i Ksenije (+24. VIII. 2011. u 87. g. - Split); - **Tonina Dodić**, majka don Gašparova (+24. VIII. 2011. - Granešina); - **Marija Čupić**, majka fra Ivanova (+26. VIII. 2011. - Trbounje-Badani); - **O. Mato Rusan**, DI (+27. VIII. 2011. - Zagreb); - **Vlč. Ljubomir Hadina** (+28. VIII. 2011. - Mače-Marija Bistrica); - **O. Gojko Musa**, OFM (+31. VIII. 2011. u 75. g. - Mostar-Humac); - Č. s. **Rudolfina určić**, KKK (+31. VIII. 2011. - Zagreb); - **Roberto Kuzmanić** (+1. IX. 2011. u 43. g. - Makarska); - Č. s. **Vjera Prcela**, ŠSF (+2. IX. 2011. u 84. g. - Split); - **Ante Lubina**, brat fra Petrov (+6. IX. 2011. u 56. g. - Split-Runovići); - **Nada Ljubičić** (+6. IX. 2011. - Runovići); - **Don Juraj Marušić** (+8. IX. 2011. u 97. g. - Split-Podgrada); - **Don Ive Bareša** (+9. IX. 2011. u 99. g. - Šibenik-Zaton).

OBDARI IH, GOSPODINE, ŽIVOTOM VJEČNIM!

S A D R Ž A J

Oružarica Božje vojske (I. Bodrožić)	286
Izgubljeni roditelji (S. Jerčić)	288
Raban Mauro o Gospi (dar-ko)	292
Jedna je majka uvijek budna (D. Marković)	294
Pobjednička Gospa (A. B. Periša)	296
Sukob - temelj dijaloga ili uzrok razdora? (D. De Micheli Vitturi)	298
Što bi ti? (R. T)	304
Započnimo iznova (K. Stipanović)	306
Najdraža molitva bl. Ivana Pavala II. (M. Herceg)	308

OVAJ BROJ "MARIJE" POTPISAN JE ZA TISAK 13. RUJNA 2011.

KAŠTEL STARI

Gospa od Ružarija

Dok je stara župna crkva bila sv. Ivana Krstitelja, nova je u Kaštel Starom posvećena Gospi od Ružarija. Veličanstvena je to prostrana trobrodna građevina od fino klesanih fasada s baroknim označnicama. Čini se da je to najveća crkva u splitsko-makarskoj nadbiskupiji. Duga je 40,75 i široka 20,85 metara. Ravnih je stropova. Na pročelju joj se diže kameni križ, u dnu je pjevalište, a kraj nje je do višekutne apside i zvonik s kamenom kupolom. Lađe unutra dijele visoki stupovi povezani romaničkim lukovima, ponad kojih se dižu prozori. Kaštelanska crkva Gospe od Ružarija gradila se više od stotinu godina. Započeta je u rujnu g. 1871., kad je kamen temeljac za nju blagoslovio biskup Marko Kalogjera. Građena je prema projektu Vicka Danila, koji je gradnju braće Ganza i nadgledao prvih deset godina. Za njezinu je izgradnju 2000 kruna darovao g. 1875. i car Franjo Josip. Prema prvotnom nacrtu, crkva je trebala biti u bizantskom stilu, s velikom kupolom i dvama zvoncima. Uslijed novčane oskudice plan je mijenjan, a tijekom gradnje promijenila su se čak i četiri nacrti. Napokon je crkva dovršena prema projektu ing. Ante Baraća, koji je unutra umetnuo stupove, pa je time postala trobrod-

na. No, njezino konačno uređenje potrajalo je sve do 1971. godine. Temelji crkve postavljeni su za župnikovanja Jeronima Jelića, a za njegova upravljanja župom podignut je sjeverni dio zidova. Za materijal je prikupljan novac, a mještani su pomagali raditi dobrovoljno. Radi nedostatka sredstava, gradnja je g. 1883. obustavljena i nastavljena tek pred I. svjetski rat. Zaustavljena je opet i poradi ratnog vihora, pa ponovno g. 1938. za župnika mještanina Frane Ivasovića. U njegovu vrijeme sagrađen je zvonik i zidovi do pjevališta. Gradnju je prekinuo i II. svjetski rat, pa je tek za župnikovanja Frane Bege (1959.-1969.) iste godine pokrivena i blagoslovljena. Iako njezina unutarnjost još nije bila uređena, te je godine na blagdan Gospe od Ružarija u njoj držano prvo misno slavlje. Veličanstvena crkva konačno je uređena za župnikovanja Mate Selaka (1969.-1985.), a posvetio ju je o 100. godišnjici gradnje 29. kolovoza 1971. nadb. Frane Franić (+2007.), uz biskupa Ivu Gugića (+1996.). Tih godina preuređena je njezina unutarnjost prema novim bogoslužnim propisima. Pod joj je pločan bračkim kamenom, a u njoj je izrađen i imponzantan oltar, kao i svetohranište, krstionica, ambon i tri metra u prezbiteriju visoko postolje na kojemu se uzdiže stari kip Gospe od Ružarija, donesen iz prijašnje župne crkve. Svečano je u Kaštel Starom osobito za blagdan Gospe od Ružarija, prve listopadske nedjelje.

NASLOVNA SLIKA: Gospa od Ružarija (Jacopo Vignali)

SLIKA NA OMOTU: Crkva Gospe od Ružarija u Kaštel Starom

